

Sveučilište u Zagrebu

Filozofski fakultet

Odsjek za germanistiku – Katedra za nederlandistiku

Leksičke inovacije u nizozemskom jeziku

Diplomski rad

15 ECTS

Napisao:

Jurica Oreški

Mentor:

Sladjan Turković, dr. sc.

U Zagrebu, 21. siječnja 2015.

Sažetak:

Rad pod nazivom *Leksičke inovacije u nizozemskom jeziku* podijeljen je u četiri tematska dijela. Prvi dio tematizira jezične promjene općenito s posebnim naglaskom na uzroke najbržih promjena unutar jezika, promjena u leksiku. U drugom dijelu objašnjava se sama problematika pojma neologizam, odnosno problematika njegovog definiranja u teoriji i primjene te definicije u praksi. Krajem poglavlja dana je definicija neologizma koja se koristi tijekom pronalaska neologizama i obrade rezultata. Treće poglavlje bavi se metodama istraživanja, kao i korpusom koji je korišten u istraživanju. Sami rezultati istraživanja i njihova analiza tema su četvrtog dijela. Rad završava zaključkom u kojem se sumiraju svi zaključci dobiveni tijekom tematske razrade pojma neologizma, kao i analize rezultata. U poglavlju Dodaci može se pronaći popis korištenih neologizama, kao i kratki prikaz odnosa leksikografije prema neologizmima.

Ključne riječi: jezične promjene, leksičke inovacije, neologija, neologizam

Sadržaj:

0. Uvod.....	1
1. Jezične promjene.....	3
1.1. Uzroci leksičkih promjena.....	4
1.1.1. Izvanjezični čimbenici.....	5
1.1.2. Unutarjezični čimbenici.....	6
2. Neologija i neologizmi.....	7
2.1. Definicija neologizama.....	8
2.1.1. Rječnici.....	8
2.1.2. Izvori na internetu.....	9
2.1.3. Lingvističke rasprave.....	10
2.2. Podjela neologizama.....	12
2.3. Zaključak.....	13
3. Istraživanje.....	14
3.1. Popis neologizama.....	14
3.2. Područja pretraživanja.....	15
3.2.1. Tematska podjela.....	15
3.3. Korpus.....	17
3.4. Podaci u tablici.....	18
3.4.1. Posebne oznake.....	19
4. Rezultati.....	20
4.1. Društvo i okoliš.....	21
4.2. Mediji i tehnologija.....	23
4.3. Politika i gospodarstvo.....	25
4.4. Znanost i zdravstvo.....	27
4.5. Ostalo.....	29
4.6. Komparativna analiza rezultata po područjima.....	31
5. Zaključak.....	33

Bibliografija	35
Dodaci	40
1. Leksikografija i neologizmi.....	40
2. Popis korištenih neologizama.....	41
Društvo i okoliš (2004./2005.).....	41
Društvo i okoliš (2009./2010.).....	44
Mediji i tehnologija (2004./2005.).....	46
Mediji i tehnologija (2009./2010.).....	48
Politika i gospodarstvo (2004./2005.)	49
Politika i gospodarstvo (2009./2010.)	50
Znanost i zdravstvo (2004./2005.).....	51
Znanost i zdravstvo (2009./2010.).....	52
Ostalo (2004./2005.).....	53
Ostalo (2009./2010.).....	55

0. Uvod

Jezik je nešto postojano i u svakom trenutku prolazno kao što se može čitati kod Humboldta (1986b: 10). Jezik nije djelo (ergon), već djelovanje (energeia) stoga njegova definicija može biti samo genetička. Budući da jezik predstavlja djelovanje duha ne može se promatrati odvojeno od ljudske svijesti. Međutim, ipak nije slobodna tvorevina pojedinca, već pripada cijeloj naciji. Kod Humboldta (1986a: 1-9) razlike među jezicima nisu uvjetovane razlikama među glasovima ili znakovima pojedinih jezika, već različitim pogledima na svijet. Iz toga zaključuje da ljudi stvari i pojave iz svijeta zbilje oblikuju prema kalupu svojih misli odnosno jezika, preciznije rečeno prema kalupu svog materinog jezika.

Upravo su te ideje bile temelj stvaranja opće lingvistike kao znanosti, a Humboldtova ideja o jeziku kao djelovanju odnosno organizmu koji nije statičan, već organizmu koji je sklon promjenama pokrenula je pravi val istraživanja o uzrocima jezičnih promjena. Jedna od grana koja proučava promjene unutar jezika je i sociolingvistika. Dok je Humboldt tvrdio da jezik utječe na definiranje stvarnosti, sociolingvistika proučava kako stvarnost, odnosno društvo utječe na jezik. (Hrvatska enciklopedija)

Sociolingvistika na jezik gleda kao na otvoren polisistem, što znači da je jezik dinamičan sustav koji se sastoji od upravo takvih dinamičnih podsustava. Zbog svoje otvorenosti i dinamičnosti dolazi do međusobnih jezičnih dodira, kao između dvaju ili više polisistema, tako i unutar samog polisistema. Upravo ti jezični dodiri među sustavima čine sam jezik podložnim promjenama. A sama dinamika može biti uzrokovana ne samo unutarjezičnim dodirima i promjenama, nego i izvanjezičnim utjecajima. (Glovacki-Bernardi 2007²: 225-231)

Promjene u izvanjezičnoj zbilji kao i međusobni dodiri jezičnih polisistema za posljedicu mogu imati nastajanje novih riječi, odnosno leksičkih jedinica. One nastaju kao potreba za opisivanjem novih stvari i pojava za koje do tog trenutka u nekom jeziku nije bilo izraza. Zahvaljujući tehnološkom razvoju i sve većoj povezanosti ljudi u današnjem svijetu – globalnom selu kako ga McLuhan opisuje u svojoj knjizi „The Gutenberg galaxy“ preuzimanje riječi iz drugih jezika, pa i samo nastajanje novih riječi i leksičkih jedinica više nije ništa neuobičajeno. Iako su za vrijeme kada je McLuhan napisao svoju knjigu te ideje bile poprilično vizionarske i futurističke, promatrajući današnji svijet pokazale su se točnim i realnim. Svijet je zahvaljujući naglom razvoju elektronskih medija uistinu postao globalnim selom jer se zahvaljujući tom razvoju prostorne i vremenske prepreke u svjetskim razmjerima neprestano smanjuju, pa čak i nestaju. (Muhvić-Dimanovski 2005: 89)

Iz današnje prakse vidljivo je da nisu svi jezici jednako otvoreni prema utjecajima iz drugih jezika, niti svi jednako lagano ili teško prihvaćaju strane riječi i integriraju ih u svoj leksik. Tako neke novonastale ili preuzete strane riječi već ubrzo nakon pojavljivanja u jeziku nestaju jer ne uspiju proći proces leksikalizacije koji im omogućava ulazak u aktivni leksik nekog jezika. Po pitanju preuzimanja riječi iz drugih jezika, kao i stvaranju novih riječi i leksičkih jedinica nizozemski jezik nije nikakva iznimka. Praktički svakodnevno nastaju novi izrazi, starim riječima dodaju se nova značenja ili pak se preuzimaju nove riječi iz drugih jezika.

Dobar primjer aktivne neologije na području nizozemskog govornog područja je izbor riječi godine „Woord van het jaar“. Svake godine *Genootschap Onze Taal* 'Udruženje naš jezik' i leksikografska kuća za izradu rječnika Van Dale organiziraju izbor riječi godine koja najbolje opisuje proteklu godinu. (Wissen-Weldam 2014) Odabir riječi godine na nizozemskom je govornom području usporediv sa stalnom rubrikom *Riječi, riječi, riječi* J. Pavičića (Pavičić 2001: 13-14) u kojoj je krajem 1980-ih pisao o novim riječima ili krivoj upotrebi pojedinih riječi. Izbor riječi godine na nizozemskom govornom području i stalna rubrika J. Pavičića dobar su primjer približavanja bavljenja neologije čitateljima laicima. Na taj se način govornike nizozemskog, odnosno hrvatskog jezika ujedno i upozorava na neke jezične pojave kojih oni sami možda nisu uvijek ni svjesni.

Svrha ovog rada nije stvoriti popis leksičkih inovacija nizozemskog jezika. U prvom mu je planu cilj otkriti u kojim se područjima života nove riječi i izrazi najviše pojavljuju i prelaze u aktivnu upotrebu. Dok se u drugom planu želi istraživanjem otkriti uolikoj je mjeri nizozemski jezik otvoren za utjecaje iz drugih jezika, odnosno koliko se uspješno nove riječi prihvaćaju i koriste u aktivnom leksiku. Samo proučavanje leksičkih inovacija odnosi se na cijelo nizozemsko govorno područje unutar Europe (Nizozemska i Flandrija). Pretpostavka je da će u području Društvo i okoliš nastati najveći broj riječi jer se čovječanstvo sve više brine za ekologiju i svijet na kojem živimo, također se očekuje da bi velik broj neologizama mogao nastati i za područje Mediji i tehnologija. U ova dva područja nastali neologizmi trebali bi ostati u upotrebi, dok bi u području Politika i gospodarstvo uz velik broj novonastalih neologizama velik broj njih trebao ubrzo i nestati, tj, ti su neologizmi zapravo samo okazionalizmi.

1. Jezične promjene

Kada jezik postane predmetom znanstvenih istraživanja, ne može se izbjeći spominjanje fenomena jezičnih promjena. One su nesumnjivo dio dijakronijskog proučavanja jezika. Međutim, važne su i u sinkronijskim istraživanjima za definiranje samog pojma jezika. (Wurzel 1992: 55)

Budući da se svi jezici s iznimkom mrtvih jezika tijekom vremena mijenjaju, potreba za proučavanjem jezičnih promjena uopće ne iznenađuje. Jezik kao komunikacijsko sredstvo prilagođava se potrebama svojih korisnika. (Van der Wal 2004⁴: 17-18) Jezik se mijenja zajedno s promjenama u prirodnoj i socijalnoj okolini. Budući da se jezične promjene često događaju i protiv ljudske volje, na novitete u jeziku često se gleda kao na nešto negativno i netočno. (Wurzel 1992: 55) Dobar primjer odbojnosti prema jezičnim promjenama je i pojava koja je na nizozemskom govornom području poznata pod imenom „Hun hebben“. Radi se o pojavi kod koje se *hun* (objektni oblik zamjenice) počeo koristiti kao subjektni oblik. Iako se govornici nizozemskog jezika tome odupiru, ta pojava i dalje postoji i neprimjetno ulazi u jezik i njegovu primjenu. (Bergen 2011)

Jezične promjene najprije se počinju širiti u zatvorenom krugu specijaliziranih jezika ili skupine ljudi, odatle prelaze u opće jezike ili jezike svakodnevne upotrebe. (Simeon 1969: 904) One su često samo prirodna posljedica dodira među jezicima i naše potrebe za komunikacijom i želje da nas se razumije kao što je to ustvrdio Van Bree (1996²: 305).

Kao što je već rečeno jezične su promjene normalna pojava u svih živih jezika, no, svaki se jezik mijenja u svome smjeru i svojom brzinom, a to ovisi o društvu u kojem se koristi. Najuočljivije jezične promjene su one u leksiku. (Schippan 2002: 242-243) Muhvić-Dimanovski (2005: 91) takve promjene naziva vanjskim promjenama te navodi da ih je lako uočiti jer nastaju vrlo naglo. Za razliku od vanjskih unutarnje su promjene spore i često traju desetljećima. Jezične se promjene prema Fischeru (2007) vrlo lako objašnjavaju tzv. domino efektom. On govori da male promjene stvaraju male nepravilnosti u sustavu. No, te se nepravilnosti nužno moraju što je prije moguće popraviti. Jezične su promjene zbog toga često samo jedan od načina na koji se jezični sustav održava jednostavnim i pomoću kojeg se sprječava nastajanje iznimki u sustavu.

Do promjena u jeziku međutim dolazi na svim razinama, ne samo leksičkoj, već i na semantičkoj (značenje riječi), sintaktičkoj (redoslijed riječi), pa čak i na najnižim razinama jezika, odnosno na morfološkoj (npr. promjena kategorije riječi) kao i fonetskoj i fonološkoj razini (mijenja se fonološka forma ili dolazi do razlika u izgovoru). (Van der Wal 2004⁴: 17-18) Prema Van Breeju (1996²: 190) semantičke, fonološke, morfološke i sintaktičke promjene mogu imati utjecaj i na promjenu u leksiku.

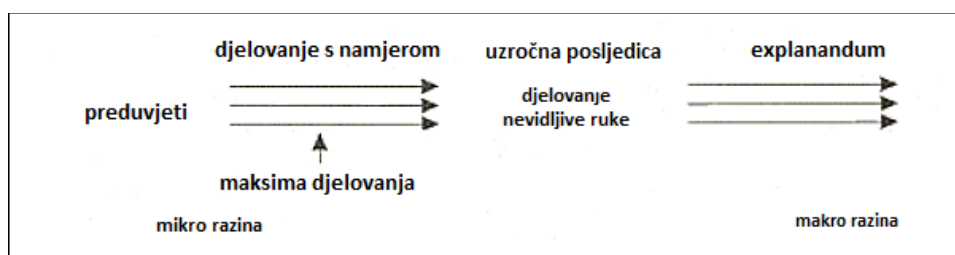
Gore navedene jezične promjene Wurzel (1992: 57) stavlja u tri kategorije: prirodne gramatičke promjene u koje spadaju fonetske, morfološke i sintaktičke promjene, semantičko-leksičke promjene koje su dokaz direktne ili posredne potrebe za imenovanjem stvari i pojava, a u treći se tip promjena ubrajaju promjene nastale miješanjem raznih jezika, dijalekata kao i

posljedice normiranja jezika. Te su promjene posljedica direktnog utjecaja društva na jezik. Ova podjela jasno pokazuje da svaka jezična promjena ima dvije strane, gramatičku i socijalnu. U današnje će se vrijeme lingvisti s time brzo složiti. Iako su po tom pitanju složni, još se uvijek nisu usuglasili oko socijalnih faktora koji prouzrokuju te promjene. Prema članku *Taalverandering is heel gewoon* (2012) 'Jezične promjene su uobičajena pojava' problem kod određivanja socijalnih faktora koji uzrokuju jezične promjene su društvene promjene i izmjene u komunikacijskim potrebama koje iz njih proizlaze.

Vrlo su zanimljivi i rezultati istraživanja koji pokazuju da se u razdobljima mira jezik slabije i sporije mijenja, nego za vrijeme društvenih promjena. Isto je tako dokazano da govornici jezika u kojima postoji više varijeteta jezika (bili oni primarno određeni teritorijalno ili socijalno) lakše prihvataju novitete u jeziku. (Wurzel 1992: 62) Tako će na primjer Nizozemci puno lakše prihvatiti neku jezičnu promjenu od Islandana koji već stoljećima žive izolirani.

1.1. Uzroci leksičkih promjena

Promjene u leksiku navodi Van der Wal (2004⁴: 17) potreba su koje je govornik svjestan dok je ostalih promjena samo djelomično ili ih uopće nije svjestan, već ih uviđa tek kad se suočava s jezikom iz prošlosti. U Schippan (2002: 240) nadalje piše da su leksičke promjene uvjetovane jezično-komunikacijskim djelovanjem te komunikacijskim i kognitivnim potrebama njegovih govornika. Vrlo dobro objašnjenje uzroka leksičkih promjena daje i Van Bree (1996²: 305-306) koji leksičke, ali i ostale jezične promjene objašnjava teorijom nevidljive ruke. Prema ovoj teoriji neka promjena na makro razini može nastati kao nenamjerna posljedica velikog broja dobrim dijelom sličnih intencijskih djelovanja pojedinaca na mikro razini. Tu je teoriju Van Bree slikovito prikazao pomoću izvanjezičnog primjera hodanja studenata koji kako bi na kampusu što prije stigli od jedne zgrade do druge hodaju preko trave na kojoj s vremenom nastaje staza. Ta je staza nastala kao posljedica djelovanja nevidljive ruke. Ni jedan od studenata nije htio stvoriti stazu, već je samo htio brže doći od jedne zgrade do druge. (vidi: Shema 1)

Shema 1 Djelovanje nevidljive ruke Van Bree (1996²: 305-306)

Osim teorije nevidljive ruke Van Bree (op. cit.: 305) navodi još jedan uzrok promjena. Taj je uzrok princip jezične ekonomije prema kojoj govornici nekog jezika koriste samo onoliko napora koliko im je potrebno kako bi uspješno komunicirali. U ovoj je pretpostavci Van Bree princip ekonomičnosti spojio s maksimumom uspješne komunikacije. Međutim, leksičke promjene prouzročene su i potrebom govornika da izgled riječi odgovara njezinom značenju. Tako je u nizozemskom jeziku tijekom povijesti iz haitske riječi *hamaca* zahvaljujući

„narodnoj etimologiji“ nastala riječ *hangmat* 'viseća mreža'. Do ove je promjene došlo jer je *hamaca* semantički povezana s glagolom *hangen* 'visjeti' i *mat* 'prostirka'.

Međutim, želimo li uzroke leksičkih promjena razvrstati, mogli bismo ih grubo podijeliti u dvije grupe: unutarjezične i izvanjezične. Kao što možemo uzroke promjena podijeliti u dvije grupe, tako možemo i same leksičke promjene također sagledati iz dva aspekta. Ili iz aspekta nastanka novih riječi, ili iz aspekta nestanka već postojećih riječi. Važno je napomenuti da ova dva procesa nikad ne idu razdvojeno, već je jedan ovisan o drugome kao što je to zaključila Schippan (2002: 246). U ovom radu uzroci leksičkih promjena bit će prvenstveno prikazani na primjeru nastanka novih riječi.

1.1.1. Izvanjezični čimbenici

Jezik kao sociolingvistička konstrukcija pod stalnim je utjecajem društvenih i političkih promjena kao i dodira između različitih kultura. Te se promjene u jeziku najprije vide na razini leksika nastankom neologizama ili nestajanjem već postojećih riječi.

Svi se lingvisti (Lewadowski, Simeon, Bagić, Ayto...) slažu da je nastanak novih riječi i novih značenja već postojećih riječi zapravo refleksija događanja i inovacija u svijetu i društvu, kao i refleksija potrebe za imenovanjem novih predmeta, pojava, institucija kako bi se popunile rupe u leksiku. Tako je leksik zapravo ogledalo problema s kojima se govornici nekog jezika susreću. Kod stvaranja novih riječi Marinet (1982: 114) navodi da korisnici nekog jezika najčešće kombiniraju već postojeće izraze, što za posljedicu ima proširenje leksika, ali i sve veću složenost izraza.

Osim stvaranja novih riječi Schippan (2002: 241) navodi i mogućnost promjene leksika posuđivanjem riječi iz drugih jezika. Nakon posuđivanja neke se riječi uspiju prilagoditi jeziku primatelju, a neke ne. Van Bree (1996²: 281) piše da posuđenice u jezik ne ulaze samo kao potreba za imenovanjem novih pojava, već i kao eufemizmi, odnosno iz stilističkih razloga. Nadalje objašnjava (op. cit.: 290) da zahvaljujući prevedenicama i posuđenicama u neki jezik mogu ući i razni afiksi koji nakon što postanu produktivni analognim načinom tvorbe riječi služe za stvaranje novih riječi. U nizozemskom je jeziku to bio slučaj sa sufiksom *-age* koji je došao iz francuskog. Na taj su način između ostalog nastale riječi *massage* 'masaža', *personage* 'osoba, lik', a u flamanskom *patronage* 'poslodavac'.

Nove su riječi proteklih desetak godina, prema riječima Muhvić-Dimanovski (2005: 35), česta pojava u znanosti. No kod stvaranja znanstvenog nazivlja napominje da treba biti vrlo oprezan jer ono podliježe određenim pravilima stvaranja. Kao i u stvaranju znanstvenog nazivlja tako i kod formiranja novih izraza u svakodnevnom govoru postoje neka nepisana pravila kojih se valja držati. Marinet (1982: 114) navodi jedno od njih - načelo manjeg napora prema kojem čovjek ulaže samo onoliko napora koliko je potrebno da dođe do cilja, tj. ovisno o frekventnosti pojma govornici će u slučaju velike frekventnosti uvesti novu riječ, dok će, ako se riječ ne koristi često, radije upotrijebiti opis kako ne bi opteretili pamćenje.

1.1.2. Unutarjezični čimbenici

Novi se izrazi često povezuju samo s izvanjezičnim čimbenicima, no, kao što se može vidjeti kod Van Breeja (1996²: 305-306) nove riječi mogu biti i rezultat unutarjezičnih promjena. One mogu biti prouzročene homonimijom ili polisemijom. Budući da govornici stalno teže izbjegavanju višeznačnosti svojih iskaza i smanjenju problema tijekom komunikacije, uvijek traže mogućnost kako bi njihova komunikacija protekla sa što manje problema. Van Bree uzrok unutarjezičnih promjena prikazuje na primjeru njemačke riječi *englisch*, odnosno nizozemske *engels*.

U nizozemskom je jeziku u jednoj fazi njegova razvoja riječ *engels* bila homonim. Jedno njezino značenje bilo je „iz Engleske“, a drugo „anđeoski“. Oba su homonima mogla postojati paralelno jedno kraj drugog jer dugo vremena nije dolazilo do nesporazuma u komunikaciji, drugim riječima jedan od tih izraza nije bio toliko frekventan u jeziku koliko drugi. Međutim, u 19. stoljeću promjenama u društvu obje su riječi postale otprilike jednako frekventne što je za posljedicu imalo sve češće nastajanje nesporazuma. Govornici su počeli izbjegavati riječ *engels* sa značenjem „anđeoski“ zbog čega novije generacije nisu bile upoznate s tim značenjem riječi *engels* pa je s vremenom došlo i do zaborava i nestanka tog značenja riječi.

2. Neologija i neologizmi

Van der Sijs (2002²: 87) navodi da se nizozemski jezikoslovci tek od 19. stoljeća sistematski bave proučavanjem jezičnih promjena, a unutar toga i novim riječima, odnosno neologizmima. Prije toga samo se nekolicina pojedinaca bavila njihovim proučavanjem. Najstariji njoj poznati članak koji se bavi tematikom neologizama članak je Te Winkela iz 1898. godine u kojem opisuje razvoj nizozemskog leksika u drugoj polovici 19. stoljeća, a nastale jezične promjene povezuje s tadašnjim promjenama u društvu.

Dobar izvor novih riječi su i puristički glosari i rječnici koji su također nastali sredinom 19. stoljeća, a u kojima se spominju germanizmi za koje se smatralo da su suvišni jer su za njih već postojali nizozemski ekvivalenti. Jedan od poznatih glosara je i Siegebeekov *Lijst van woorden en uitdrukkingen met het Nederlandsch taaleigen stryden* 'Popis riječi i izraza koji se suprotstavljaju nizozemskim idiomima' iz 1847. godine. Neke od riječi s kojima se nije slagao bile su: *afzet* 'prodaja', *bespreken* 'dogovoriti, raspraviti', *betwijfelen* 'sumnjati', *inburgeren* 'naturalizirati' i *verkeer* 'promet'. U borbu protiv germanizama uključilo se i udruženje *Onze taal* 'Naš jezik' koje je između 1932. i 1937. objavljivalo popise riječi koje bi trebalo izbjegavati. Među njima su između ostalog stajale i sljedeće riječi: *brieffpapier* 'papir za pisma', *erewoord* 'časna riječ', *liefdesbrief* 'ljubavno pismo', *ontoerekeningsvatbaar* 'nemjerodavan, neovlašten', *toeslag* 'dodatak', *voltreffer* 'pun pogodak' i *waardepapieren* 'vrijednosnice'. (Ibid. : 87) Iako su se neki od navedenih germanizama prestali upotrebljavati, odnosno dobili su nizozemske ekvivalente, još uvijek postoji velik broj njih koji se i dalje koriste.

Bavljenje neologizmima na nizozemskom je govornom području postalo popularnije u drugoj polovici 20. stoljeća kada su nastali i prvi nizozemski rječnici neologizama. No, važno je napomenuti kako činjenica da se neka riječ nalazi u rječniku neologizama ne povlači odmah zaključak da je ona nova, niti se može reći da su riječi koje se ne nalaze u rječniku stare.¹ (Ibid. : 88)

Slušajući radio, gledajući televiziju ili čitajući novine gotovo se svakodnevno susrećemo s novim riječima. Jedno od najčešćih pitanja povezanih s neologizmima u jeziku je dvojba koliko neologizama godišnje zapravo nastaje. Van der Sijs (op. cit.: 90-91) navodi da Sanders i Den Boon u svojim rječnicima tvrde da godišnje nastane oko 350-500 neologizama. Međutim, obojica su kod određivanja neologizama radila određenu selekciju. Sanders u nove riječi nije ubrojio okazionalizme, odnosno prigodnice, dok se Den Boon prilikom svog određivanja ograničio samo na određena područja. Usprkos toj selekciji procijenio je da godišnje nastane sveukupno 2400-4000 riječi. Van der Horst se kod određivanja broja neologizama poslužio drugačijom metodom, on je usporedio dva uzastopna izdanja rječnika i zaključio da u nizozemskom nastaje oko 500 novih riječi godišnje. Problem kod te metode je činjenica da se ograničio samo na neologizme uvrštene u rječnike, dok je sve druge zanemario.

---

¹Za više informacija o današnjem postupku određivanja neologizama prikladnih za uvrštavanje u rječnik vidi Dodaci – Leksikografija i neologizmi.

Iz svega toga možemo zaključiti da je vrlo teško i problematično odrediti točan broj nastalih neologizama. Njihov broj varira ovisno o selekciji izvora kojim se služimo, kao i o samoj definiciji pojma neologizam kojom se služimo.

2.1. Definicija neologizama

Budući da je neologija, lingvistička disciplina koja se bavi proučavanjem neologizama, vrlo mlada, ne iznenađuje da je još uvijek vrlo problematično definirati samo područje proučavanja, odnosno pojam neologizma. Stoga ne začuđuje da svatko tko se bavi proučavanjem neologizama sam za sebe određuje širinu pojma neologizma koji mu je trenutačno potreban. Na neologizme se prema Erben (1992: 35) može osim kao na novitet u jeziku gledati i kao na kreativna odstupanja od trenutačne jezične norme. Također je kod bavljenja neologijom i neologizmima važno na umu imati i činjenicu da ne predstavljaju svi neologizmi odmah i proširenje norme, niti uvijek imaju stilsku vrijednost odvažnih noviteta.

2.1.1. Rječnici

Najkraće, ali možda najopsežnije definicije pojma neologizam mogu se pronaći u jednojezičnim rječnicima kao Anić (1998³: 853), Šonje (2000: 667) koji neologizme definiraju kao nove riječi, odnosno novotvorenice. Nešto širu definiciju daje De Boon (2005¹⁴: 2280) koji neologizmima smatra i nove izraze, odnosno frazeme i neosemantizme (postojeće riječi koje dobivaju novo značenje). Ista definicija može se pronaći i u *Duden: Das große Wörterbuch der deutschen Sprache*, međutim, on ističe da su neologizmi samo oni leksemi koji su preuzeti u opću upotrebu. S time se ne slaže Lewadowski (1990⁵: 744) koji tvrdi da su neologizmi nove riječi koje se još uvijek nisu udomaćile u svakodnevnom govoru. Matasović (2002: 812) spada među rijetke rječnike koji uz sve gore navedeno neologizmima smatra i posuđenice.

Od korištenih rječnika najdetaljniju definiciju daje Simeon (1969: 904). On neologizmima smatra nove riječi, izraze, posuđenice² (riječi preuzete iz drugog jezika) i neosemantizme koju su nedavno ušli u jezik i još nisu opće prihvaćeni, što je zapravo kombinacija definicija iz Lewadowskog (1990⁵: 744) i De Boona (2005¹⁴: 2280). Simeon (1969: 904) nadalje objašnjava na koji se način neologizmi šire jezikom. Njihovo širenje započinje u zatvorenom krugu specijaliziranih jezika ili unutar određene skupine ljudi, odatle prelaze u opće jezike ili jezik svakodnevne upotrebe. On posebno naglašava da bi se neologizmi trebali tvoriti u duhu narodnog jezika kako bi se prihvatili u jeziku. Kada se neologizmi sasvim prihvate u jezik, oni prestaju biti neologizmima, a ako ih jezik ne prihvati postanu barbarizmima.

Vrlo zanimljiv pogled na neologizme ima Tulloch (1991: v-vi) koji kao i De Boon (2005¹⁴: 2280) neologizmom smatra svaku novu riječ, izraz ili neosemantizam. No, kod njega su

---

² Muljačić (1998: 266-267) smatra da pojam posuđenica nije spretan jer u sebi sadrži i dio značenja koji govori da će se riječ nakon određenog vremena ponovno vratiti u jezik davatelj, što naravno u jeziku nije moguće. Također nije spretan jer ovaj pojam iz doba strukturalizma ne označava sve lekseme „stranog“ porijekla, već samo one koji su se prilagodili po jednom ili više kriterija jeziku primatelju.

jedinog u definiciju neologizma uzeti u obzir i govornici jezika. Neologizmi su tako svi leksemi i neosemantizmi koji su u određenom vremenu bili popularni, nije važno jesu li ti leksemi ušli u upotrebu, ili su već ubrzo nakon nastanka nestali, odnosno jesu li bili samo pomodnice, već je presudno vide li ih govornici jezika kao nove riječi ili ne.

2.1.2. Izvori na internetu

U današnje je vrijeme internet jedan od najopsežnijih izvora za pronalaženje željenih informacija i definicija. Tako se rasprava o samom definiranju pojma neologizma nastavlja i na internetskim stranicama. Kao što se šarolikost pokušaja definiranja pojma neologizma mogla vidjeti iz prijašnjeg poglavlja, tako se i na internetu mogu naći razne definicije neologizama koja svaka za sebe ima nešto specifičnog.

Većina lema internetskih rječnika slaže se da su neologizmi nove riječi ili izrazi koji se još nisu udomačili (*Neologisme CW*, *Neologismen ANW*, *Neologismen INL*, *Neologisme WNT*, Van der Vliet). Jedina je razlika da *Neologismen ANW*, *Neologismen INL* i *Neologisme WNT* u neologizme pribrajaju i neosemantizme, dok Van der Vliet smatra da u neologizme pripadaju novotvorenice i posuđenice. *Neologismen INL* također još napominje da su mnoge riječi nastale spajanjem dviju ili više riječi ili pak skraćivanjem riječi, kao npr. *bionade* koja je nastala od riječi *bio* 'biološki' i *limunade* 'limunada'.

U članku *Neologismus bedeutet spracliche Neubildung* 'Neologizam predstavlja jezičnu novotvorevinu' stoji da su neologizmi riječi koje su tek nedavno ušle u opću upotrebu, dok se prigodnice ne smatraju neologizmima. Iako je ova definicija vrlo kratka, broj riječi koje obuhvaća poprilično je velik. *Horroropa smirt en meetslip: neologismen in het Nederlands*³ još je jedan članak koji se bavi problematikom neologizama koncentrirajući se na nizozemsko govorno područje. U tom se članku navodi da se neologizmima nazivaju nove riječi, izrazi i neosemantizmi te da oni najčešće potječu iz jezika mladih, politike, novinarstva i dr., odnosno iz specijaliziranih jezika. Kada ih počinje koristiti velik broj ljudi, te s time prestanu biti specifični samo za određenu skupinu, prestaju biti neologizmima. Uklapanje neologizma u jezik uspješnije je ako je neologizam nastao od poznatih riječi i/ili ako sam neologizam ima više značenja, kao što je to *wachtverzachter* u nizozemskom. Ta je riječ nastala analogijom od poznate riječi *wasverzachter* 'omekšivač'. Prvotno značenje riječi *wachtverzachter* bilo je: nešto što olakšava čekanje, kao npr. klupica na stanici, a kasnije se razvilo i njezino drugo značenje: netko tko olakšava čekanje, npr. neki zabavljač. Prema rezultatima istraživanja 94% svih neologizama ne uspije opstati i ponovno nestane dok se samo 6% uspije probiti i prijeći u opću upotrebu.

Detaljnija definicija može se pronaći na *Neologismus FW* koja govori da su neologizmi jezični znakovi koji su se u određenom trenutku pojavili u društvu i počeli se njime širiti.

---

³Naslov članka sastoji se od nizozemskih neologizama. *Horroropa* je starac koji radi strašne stvari, riječ se primjenjivala za Austrijanca Jozefa Fritza koji je svoju kćer 24 godine držao zatvorenu u podrumu. *Smirt* je kombinacija riječi *smoke* 'pušiti' i *flirt* 'udvaranje', a odnosi se na udvaranje za vrijeme pušenja. *Meetslip* je donje rublje koje ima ugrađeno mjerac krvnog tlaka.

Karakteristika neologizama je činjenica da ih govornici neko vrijeme smatraju novima. Stoga je perspektiva vremena kod proučavanja neologizama vrlo važna. To se zapravo dobrim dijelom poklapa s poimanjem neologizma koje je imao Tulloch (1991: v-vi). Međutim, zanimljivo je vidjeti da se u tom članku u neologizme ne ubrajaju prigodnice, arhaizmi, odnosno oživljenice, kao ni riječi koje su iz stručnih jezika nakon dužeg vremena prešle u svakodnevni govor. A ta se definicija ne poklapa s onom iz članka *Horroropa...* koji tvrdi upravo suprotno. Međutim, u neologizme zato spadaju posuđenice koje zapravo u užem smislu te riječi ne spadaju u novotvorenice. Gotovo se u potpunosti s definicijom s *Neologismus FW* poklapa i viđenje neologizama koje ima Steffens (2011) jedina razlika je da Steffens za razliku od *Neologismus FW* nije zauzela nikakav stav prema oživljenicama.

2.1.3. Lingvističke rasprave

Kao što se do sada moglo vidjeti definicije neologizama vrlo su različite. Međutim, možda najzanimljivije i najopsežnije definicije neologizama moguće je naći upravo u lingvističkim raspravama kao i knjigama koje se bave tom problematikom.

Tako je u Barnhartu (1990: 1159-1161) u dijelu o rječnicima neologizama ukratko prikazan i sam neologizam. Za njega je neologizam svaka nova riječ koja je u jezik dodana u neko određeno vrijeme. Neologizmi već ubrzo nakon njihovog nastanka nestaju ako ih ne prihvati određena skupina ljudi. Stoga ni ne začuđuje što je glavna karakteristika neologizma da je neologizam riječ koja je relativno nepoznata općem leksiku kao i bilo kojem drugom žargonu ili specijaliziranom leksiku (npr. studentskom govoru, tehničkom jeziku...). Mnoge riječi prije nego li se prihvate koriste se upravo u jednom od tih jezika. Barnhart nadalje napominje kako se većina leksikografa slaže da je neka riječ neologizam, odnosno nova tako dugo dok nije ušla u standardni rječnik stoga su mnogi neologizmi tako ograničene upotrebe da se mogu pronaći samo u specijaliziranim glosarima.

Kod Bagića (2009) nalazimo definiciju neologizma sličnu onima koje smo vidjeli u prijašnjim poglavljima. Neologizam je prema njemu nova riječ, neosemantizam i posuđenica, no on prvi spominje da u neologizme spadaju i idiomi pojedinim profesionalnih ili društvenih skupina, a gdje i oživljenice. Također naglašava da je nešto „novo“ vrlo trošiva kategorija te zbog toga neologizmi samo kratko opstaju što odgovara već prije navedenom poimanju neologizama kod Tullocha (1991: v-vi) i djelomično Simeona (1969: 904).

Jedna od najdetaljnijih definicija neologizma može se pronaći kod Schippan (2002: 243-246). Ona u neologizme ubraja nove riječi stvorene prema modelima tvorbe riječi, kao i novotvorenice (riječi s novim oblikom i novim značenjem), neosemantizme i posuđenice. Ona posebno naglašava da su neologizmi samo one riječi koje iz individualnog govora prelaze u opću upotrebu, odnosno one riječi koje je većina govornika prihvatila, no još uvijek ih smatra novima, čime se suprotstavlja definiciji koju smo vidjelo kod Lewadowskog (1990⁵: 744). Kod Schippan u neologizme ne spadaju okazionalizmi. Međutim, zanimljivo je vidjeti da Schippan u neologizme ne ubraja neoformative. Jedina iznimka mogle bi biti skraćénice kao paralelne i fakultativne varijante.

Takvo viđenje skraćénica prkosi se definiciji koju možemo pronaći kod Marchanda (1969: 441). Skraćénice se prema njegovom viđenju ne mogu poistovjetiti s njihovim punim riječima. Razlika među njima je u načinu korištenja na razini govora (parole). Marchand tu

razliku objašnjava na primjeru riječima *mathematics* 'matematika' i *math* 'matka' koje se koriste u istim situacijama. *Math* pripada žargonu, a *mathematics* standardnom engleskom jeziku. Iz toga je vidljivo, iako su na razini jezika (langue) jednake, na razini govora (parole) ipak nisu. S vremenom se može dogoditi da se skraćenica odvoji od pune riječi i da ostane samo skraćen oblik kao što je to slučaj kod riječi *pants* 'hlače' kod koje je duži oblik *pantaloons* nestao.

Schippan (2002:266) nadalje u neologizme, odnosno posuđenice ubraja tuđice, usvojenice i egzotizme. Tuđice su posuđenice koje su djelomično prilagođene normi jezika, ali se još uvijek smatraju stranim, dok su usvojenice posuđenice koje su prilagođene normama i ograničenjima jezika primatelja tako da se njihovo strano porijeklo više ne prepoznaje. Egzotizmi su pak strane riječi koje koristimo samo za imenovanje pojava zemlje iz koje dolaze. Te se definicije posuđenica poklapaju s Kačićem (1999: 104-106), međutim kod njega postoji još jedna skupina posuđenica, naime prilagođenice, ili riječi koje su se potpuno uklopile u jezik.

Oko definicije egzotizma se sa Schippan ne slaže Muljačić (1998: 268) koji tvrdi da su egzotizmi samo strane riječi iz dalekih zemalja izvan našeg kontinenta. Također tvrdi da bi za njih možda bio bolji pojam ksenizmi iz čega bi se odmah moglo vidjeti da se radi o „ne našim“ riječima. On također razlikuje i pseudoksenizme. To su riječi čije „izvorne“ riječi postoje u jeziku davatelju, ali ne u kombinaciji u kojoj su preuzete u jezik primatelj, npr. riječ *tutti frutti* kao vrsta sladoleda postoji u njemačkome, ali ne u talijanskome iz kojega je preuzeta, iako oba dijela potječu kao zasebne riječi iz talijanskog.

Muhvić-Dimanovski (2005: 46-47) preuzima Muljačićeve definicije egzotizma i pseudoksenizma, odnosno pseudoposuđenica. Smatra da europske „egzotizme“ zbog već duge upotrebe ljudi više ne doživljavaju stranim pa se stoga više ni ne mogu uvrstiti u kategoriju neologizama, odnosno posuđenica. Kao što je iz toga vidljivo, u neologizme kod nje spadaju i posuđenice jer nije realno za očekivati da će svaka riječ kada uđe u neki jezik odmah biti i prevedena, tj. da će nastati prevedenica. Osim posuđenice i prevedenica Muhvić-Dimanovski (op. cit.: 49-63) u neologizme ubraja novotvorenica ili nove domaće riječi, nove-stare riječi (riječi koje nisu bile potisnute u pasivni leksik, nego su doživjele neočekivanu masovnu upotrebu, kao npr. riječ globalizacija), oživljenice (iako se radio o starim riječima za nove generacije to su nove riječi jer su njima nepoznate), neosemantizmi i skraćenice. Međutim, iako skraćenice smatra neologizmima, ne dijeli mišljenje Marchanda da su one više od samog fakultativnog oblika riječi. Iako je njezino poimanje neologizama vrlo široko kao i mnogi drugi u tu skupinu ne ubraja okazionalizme, makar smatra da oni imaju potencijala postati neologizmima. (Ibid.: 6)

Iako se u većini teorija prigodnice ili okazionalizmi ne ubrajaju u neologizme, ipak su u svakom slučaju potvrda produktivnosti određenih afiksa i načina tvorbe. Određeni afiksi zahvaljujući upravo okazionalizmima postaju u jeziku ponovno aktivni za tvorbu novih riječi na razini cijelog sustava, ali i jezične norme. (Erben 1992: 42)

2.2. Podjela neologizama

Kao što postoje mnogobrojne definicije neologizama, tako postoje i mnogi načini podjele inih. Kod mnogih je već u samoj definiciji neologizma moguće vidjeti kako se dijele. U ovom će se poglavlju prikazati samo podjele onih autora koji su uz svoje definicije posebno istaknuli kako bi se prema njihovom mišljenju neologizme trebalo podijeliti.

Prema članku *Neologizmi u hrvatskom i europskom kontekstu* postoje dva temeljna tipa neologizama. Prvi tip čine denominativni neologizmi koji su nastali iz potrebe da se u komunikaciji izrazi neko novo iskustvo, a drugi stilistički koji polaze od stilističkih načela koje je stvorio neki pisac za potrebe pisanja svog književnog djela. Stilistički neologizmi nazivaju se još i okazionalizmi ili prigodnice jer se koriste samo u tom jednom specifičnom kontekstu i samo za tu određenu prigodu. Što odgovara i podjeli neologizama kod Muhvić-Dimanovski (2005: 6).

Vrlo jednostavnu podjelu daje *Neologismus FW* koji ih dijeli na: novotvorenice (riječ čiji su i oblik i značenje novi), neosemantizme i nove kombinacije riječi (kao što je to u njemačkom *Bionade* nastala od riječi bio i limunada). Podjela koju možemo naći kod Van der Vliet djelomično se razlikuje od *Neologismus FW*. Van der Vliet osim novotvorenica i neosemantizama razlikuje i neologizme kod kojih već postojeće značenje dobije novi oblik, kao i mogućnost da stari oblik neke riječi poprimi već postojeće značenje neke druge riječi.

Poprilično detaljnu podjelu neologizama ima Honselaar (2002: 105) koji razlikuje pet vrsta neologizama: neostilizmi, neohistorizmi, neozastarjelice, neosemantizmi i neoformatizmi. U neostilizme spadaju stare riječi sa svojim starim značenjem koje su stilske bile označene kao žargon ili zabranjena riječ, a sada su postale prestižnim riječima te su tako ušle u viši sloj. Neohistorizmi i neozastarjelice gotovo su iste, razlika je da su neohistorizmi oživljenice koje su prije bile realije dok je neozastarjelica oživljenica do koje je došlo zbog promjene u svijetu iz društveno-političkog gledišta. Neoformizam je nova riječ s novim značenjem (prevedenica, pseudoprevedenica ili novotvorenica). Definicija neosemantizma poklapa se s već prije navedenim definicijama.

Bagić (2009) razlikuje dvije vrste neologizama: objektivne i subjektivne. Objektivni odgovaraju denominativnim neologizmima iz članka *Neologizmi u hrvatskom i europskom kontekstu*, a subjektivni odgovaraju stilističkim. Razlika u njihovim podjelama je ta da Bagić objektivne neologizme dalje dijeli na kovanice (riječi nastale dodavanjem sufiksa, slaganjem ili kraćenjem), neosemantizme, posuđenice, oživljenice i prevedenice. Kod posuđenica je međutim važno napomenuti da u tu skupinu spadaju samo one riječi koje su izgovorno ili pravopisno prilagođene sustavu jezika primatelja, one su izraz želje da se tekst što vjernije prenese iz jednog jezika u drugi.

2.3. Zaključak

Kao što je iz prijašnjih poglavlja vidljivo ne samo da postoji raznolikost u pokušajima definiranja neologizama, već i u njihovoj podjeli. Ovisno o tome koje aspekte uzimamo u obzir kod definiranja neologizama, vidljive su i razlike u njegovom definiranju.

Iz prijašnjih poglavlja lako je iščitati dva glavna pitanja po kojima se jezikoslovci, ali i svi ostali koji se bave neologizmima razilaze. Prvo je pitanje prihvaćenosti neologizama u društvu. Dok je kod jednih vrlo važno da su sami neologizmi prihvaćeni u općoj upotrebi, kod drugih je važno upravo suprotno, da su se oni tek nedavno pojavili i da ih koristi upravo malena skupina ljudi. Mišljenja se također razilaze po pitanju okazionalizama ili prigodnica. Treba li ih uvrstiti u neologizme ili pak oni spadaju u posebnu skupinu riječi jer je njihov „životni vijek“ izrazito kratak.

Jedino po čemu se gotovo svi slažu je da je kod neologizama važno da ih sami govornici još uvijek smatraju novima, odnosno stranim. Makar je i sam pojam novoga vrlo relativan jer se nešto može dugo period smatrati novim, a može i već nakon vrlo kratkog vremena biti prihvaćeno i udomaćeno.

U ovom će se radu pod neologizmima smatrati leksičke novotvorenice, posuđenice svih vrsta, prigodnice, odnosno okazionalizmi i novonastale skraćenice, dok u skupinu neologizama ne spadaju neosemantizmi, oživljenice i arhaizmi. Oživljenice i arhaizme se ne smatra neologizmima jer su te riječi već ušle u opću upotrebu u jeziku, a s time i bile opće prihvaćene. Iako neosemantizmi dobivaju novo značenje sam oblik riječi je ostao isti, a s time je i sama riječ ostala poznata prosječnom govorniku, samo novo značenje, nije dovoljno da se neka riječ svrsta u skupinu neologizama.

3. Istraživanje

3.1. Popis neologizama

Kako bi se istraživanje uopće moglo provesti trebalo je najprije pronaći prikladne leksičke inovacije. Popis neologizama koji su korišteni u ovom istraživanju dio je već postojećeg popisa neologizama pronađenih na stranicama *NL-TERM: vereniging voor Nederlandstalige terminologie* 'NL-TERM: udruženje za nizozemsku terminologiju' koje je osnovano 1997. godine uz potporu Nizozemske jezične unije. Taj su popis sastavili članovi NEOTERM-a jednog od projekata NL-TERM-a. Projekt je pokrenut kako bi se sakupili neologizmi koji bi bili dostupni svima zainteresiranim za područje neologije. (NL-TERM)

Na stranicama NEOTERM-a postoje dvije mogućnosti pretraživanja neologizama. Jedna je abecedna, a druga kronološka. Za ovo istraživanje nisu bili relevantni svi neologizmi već samo oni nastali 2004. te 2005. kao i 2009. te 2010. Te su godine ujedno predstavljale početak četverogodišnjih perioda koje se proučavalo u ovom istraživanju. Važno je napomenuti da su neologizmi iz 2004. i 2005. preuzeti s popisa tih godina dok su neologizmi za 2009. i 2010. godinu preuzeti s popisa neologizama za godine 2010. i 2011. jer je tijekom sistematizacije neologizama na stranici NEOTERM-a za godine iznad 2008. vjerojatno nastala neka greška te se neologizmi nastali nakon 2008. mogu naći u popisu neologizama za godinu kasnije, dok su neologizmi za 2008. godinu svrstani u kategoriju za 2008. kao i 2009. godinu.

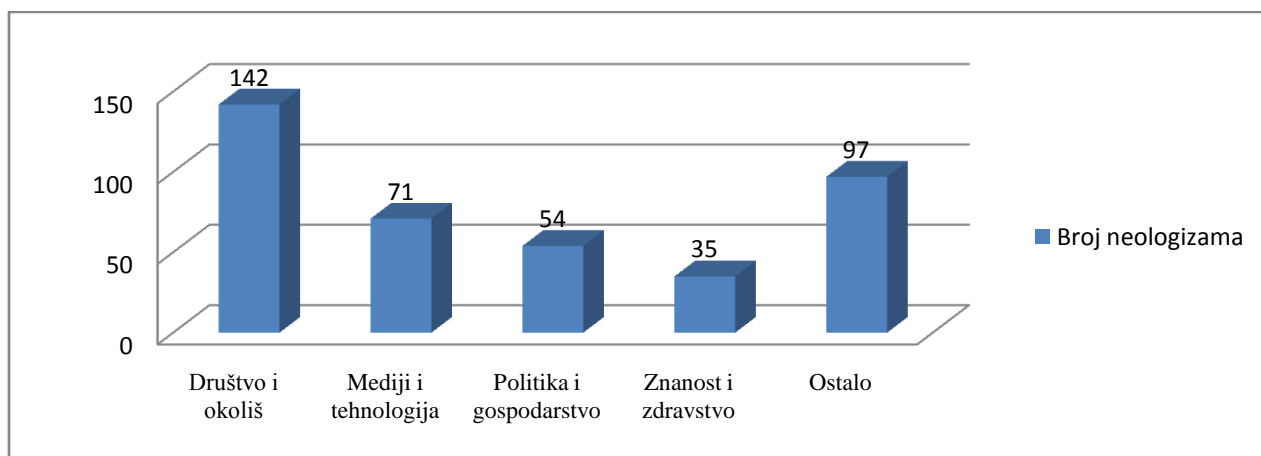
Nakon početne selekcije neologizama po godini nastanka (neologizmi iz 2004./2005. i 2009./2010.) došlo je do sljedeće selekcije. Budući da se na stranicama NEOTERM-a pod neologizme ubrajaju i neosemantizmi koji se u ovom radu ne smatraju neologizmima s popisa preostalih neologizama izbačeni su neologizmi za koje je već u početku naznačeno da se radi samo o novim značenjima već postojećih riječi. Osim neosemantizama u drugoj su selekciji izbačeni svi prefiksi kao što su to *kiwi-* ili *neocon-* koji su sastavni dio neke već postojeće riječi kao i sve kratice kao *WWW* sa značenjem *Veel Voorkomende Vragen* 'pitanja koja se često pojavljuju'. Kratice su izbačene jer ovisno o razdoblju u kojem su nastale dobivaju drugo značenje te se tako također mogu svrstati u skupinu neosemantizama.

Treća selekcija, a ujedno i najopsežnija selekcija riječi uslijedila je tijekom samog istraživanja. Zbog nemogućnosti pretrage frazema koji se sastoje od više riječi izbačeni su svi neologizmi koji se sastoje od više riječi kao što su to *rode biotechnologie*, *witte biotechnologie*, *PC Hooftractor* itd.,. Iz istog razloga izbačeni su i svi neologizmi koji sadržavaju neki od dijakritičkih znakova, npr. *DNA-pil*, *24-uursluier*, *F5'en* itd.

3.2. Područja pretraživanja

Istraživanje se temelji kako je već rečeno na dva perioda, u prvi period svrstani su neologizmi nastali 2004. i 2005. godine dok drugi period čine neologizmi nastali 2009. i 2010. godine. Nadalje su prvotno svi neologizmi iz oba perioda podijeljeni u četiri područja: Društvo i okoliš, Mediji i tehnologija, Politika i gospodarstvo te Ostalo. Međutim, tijekom razvrstavanja primijećeno je da popriličan broj neologizama potječe iz znanosti i zdravstva stoga su iz područja Ostalo izdvojeni svi neologizmi koji se mogu svrstati u područje Znanost i zdravstvo.

Budući da na stranicama NEOTERM-a ne postoji podjela riječi u kategorije, kod svrstavanja riječi u kategorije prolazilo se riječ po riječ te prema njenom značenju, odnosno kontekstu u kojem se pojavljivala svrstavalo u jednu od tih pet područja. Za konačan broj neologizama po područjima vidi Grafikon 1.

Grafikon 1 Ukupan broj neologizama po područjima

Iako neke riječi po svom značenju mogu stajati u više područja, nalaze se samo u jednom području i to onom u koje bolje odgovaraju, odnosno u onom području u kojem postoji više neologizama takvog tipa. Tako se npr. *geneesvrouw* nalazi u području Društvo i okoliš jer se radi o zanimanju, a ne u području Znanost i zdravstvo u koje bi se mogla svrstati jer zanimanje spada u granu zdravstva.

3.2.1. Tematska podjela po područjima

U ovom će se paragrafu detaljnije objasniti kriteriji prema kojima su neologizmi svrstavani u određena područja te zašto su izabrana upravo ta područja.

3.2.1.1. Društvo i okoliš

Budući da se u modernom svijetu čovjek sve više okreće sebi i suživotu s drugima, kao i alternativnim izvorima energije i očuvanju planeta Zemlje, pretpostavka je bila da će zasigurno za to područje nastajati sve više novih riječi. Upravo je zato ovo područje bilo izabrano kao prvo od početna četiri područja. Nakon selekcije i razvrstavanja ova se pretpostavka pokazala točnom jer je upravo područje Društvo i okoliš najbrojnije. U oba razdoblja sveukupno je nastalo 142 neologizma. U razdoblju 2004./2005. nastalo ih je 87 dok

ih je 2009./2010. nastalo nešto manje (55). Međutim, još uvijek više nego u ostalim područjima.

U ovo su područje uvršteni svi neologizmi koji opisuju događanja i promjene u društvu i školstvu, odnosno stvari i pojave povezane sa suživotom i svakodnevicom kao što je to npr. promet i prometnice koje su vrlo važan dio života na nizozemskom govornom području. Nadalje su u ovo područje svrstani neologizmi koji se odnose na vjeru i obitelj te zanimanja, kao i noviteti i promjene na području ekologije, okoliša i životinjskog svijeta.

3.2.1.2. Mediji i tehnologija

Mediji i tehnologija čine nezaobilazan dio našeg života. Svakodnevno smo izloženi njihovom utjecaju i gotovo je nemoguće zamisliti život bez te komponente. Pogotovo u današnje vrijeme globalnog sela kada je sve povezano i svakodnevno dolazi do novih inovacija logično je da za nove pojave i stvari treba stvoriti i novo nazivlje. Zbog toga je drugo područje ovog istraživanja Mediji i tehnologija. Uopće ne začuđuje činjenica da se kod ovog područja ne radi o najbrojnijem području, ali zato se pretpostavlja da će upravo neologizmi iz ovog područja biti jedni od onih koji će opstati u najvećem broju i probiti se u opću upotrebu.

U ovom se području nalaze neologizmi koji su povezani s inovacijama na području računala i interneta te tako ujedno čine neizostavni dio današnje svakodnevice, kao i velik broj neologizama koji se mogu povezati s raznim vrstama medija (novine, tv, radio...). Međutim, u ovo područje svrstane su i inovacije na području tehnike i tehnologije, kao što su to razni aparati i motorizirana prijevozna sredstva. Iako bi se motorizirana prijevozna sredstva mogla svrstati u Društvo i okoliš jer su povezana s prometom, ipak su stavljena u ovu kategoriju jer zbog svojih karakteristika kao strojevi više odgovaraju u područje tehnike i tehnologije.

3.2.1.3. Politika i gospodarstvo

Treće područje ovog istraživanja je Politika i gospodarstvo. Jedan od razloga zašto je uzeto upravo ovo područje je činjenica da u politici vrlo često nastaju nove riječi koje su usko vezane za neki zakon, a kroz zakone je politika jedan od važnih pokretača promjena u društvu. Isto tako uz politiku je usko povezano gospodarstvo koje je u većini zemalja pokazatelj napretka i noviteta. Pretpostavka je da će gotovo sve riječi iz ovog područja već ubrzo nakon svog nastanka ponovno nestati. Politika je jedno od rijetkih područja života u kojima neologizmi imaju kratak vijek trajanja jer su neologizmi koji nastanu u ovom području usko vezani za neki zakon ili trenutačne događaje i odnose među političarima i strankama, pa tako oni i vrlo brzo nestaju ako dođe do nekih promjena.

U ovo područje spadaju neologizmi koji su povezani sa zakonskim odredbama, odnosima među političkim strankama i pojedinim političarima, kao i oni koji se odnose na političke funkcije te promjene i odredbe povezane s novcem i transferom novca.

3.2.1.4. Znanost i zdravstvo

Ovo je područje kao što je već rečeno nastalo kada je tijekom razvrstavanja u pojedina područja primijećeno da popriličan broj neologizama koji su prvotno trebali biti svrstani u Ostalo potječe upravo iz znanosti i zdravstva. Zbog te zanimljive činjenice odlučeno je da se

uvede zasebno područje samo za te neologizme. Iako je u toj kategoriji u periodu 2004./2005. nastalo najmanje neologizama, začuđuje činjenica da je to jedina kategorija u kojoj je došlo do povećanja broja neologizama, dok se kod ostalih kategorija broj neologizama smanjuje.

Znanost i zdravstvo čine neologizmi koji opisuju otkrića na području znanosti i medicine te nazivi bolesti i oboljenja.

3.2.1.5. Ostalo

Posljednje područje u ovom istraživanju je Ostalo. U ovo su područje svrstani svi neologizmi koji se nisu mogli svrstati u neku od prijašnjih kategorija. Stoga ne iznenađuje da je to ujedno i drugo područje po veličini. Iako se vrlo često spominju neologizmi koji bi se mogli svrstati u modu i kulinarstvo, nisu tako frekventni kao neologizmi iz područja znanosti i medicine stoga za njih nije rađeno zasebno područje nego su ti neologizmi ostali u ovom.

3.3. Korpus

Kako bi se dobio dobar pregled neologizama za cijelo nizozemsko govorno područje na teritoriju Europe vrlo je važno da se paralelno istražuju izvori iz Nizozemske, kao i izvori iz Belgije. Iz tog su razloga u ovom istraživanju korištene arhive nizozemskih ali i belgijskih, odnosno flamanskih novina.

Korpus ovog istraživanje čini deset novina. Pola novina izlazi u Nizozemskoj, a pola u Belgiji. Najveći problem bio je pronaći novine čiji arhivi sežu dovoljno daleko kako bi se istraživanje moglo provesti, tj. arhiv novina trebao je sezati bar do 2004. godine. Osim što se pokušalo zadovoljiti jednaku zastupljenost nizozemskih kao i flamanskih novina, pokušalo se pronaći novine koje pokrivaju različita područja života. Na taj se način pokušalo istražiti korištenje jezika u različitim slojevima od formalnog jezika do svakodnevnog govora, od novina koje pokrivaju opće teme do specijaliziranih novina. Od nizozemskih novina korištene su: De Volkskrant, NRC Handelsblad, De Telegraaf, Trouw i Metro, a od flamanskih: De Standaard, De Tijd, Het Nieuwsblad, Gazet van Antwerpen i Het Belang van Limburg.

De Volkskrant su nizozemske dnevne novine, počele su izlaziti 1919. kao rimo-katoličke novine. Tijekom devedesetih godina bile su ljevičarsko orijentirane, a čitateljstvo su im činili visoko obrazovani. S vremenom su pak postale desničarski orijentirane. Dolaskom interneta i padom pretplatnika De Volkskrant su uvele neke nove rubrike poput Život i Umjetnost kako bi privukle mlade čitatelje. (De Geschiedenis van de Volkskrant) NRC Handelsblad su liberalne dnevne novine koje su nastale 1970. spajanjem dviju nizozemskih novina (Nieuwe Rotterdamse Courant i Algemeen Handelsblad). Iako nikad nisu bile najveće nizozemske novine, ipak su uz De Volkskrant na glasu kao novine visoko obrazovanih pogotovo u rubrikama politika, gospodarstvo i kultura. (Korte geschiedenis van NRC Handelsblad) Najveće nizozemske novine su De Telegraaf koje su prvi put izašle 1893. godine te su desničarski orijentirane. De Telegraaf su popularne kod srednjeg sloja zbog svoje čitljivosti, a s time stoje u suprotnosti s De Volkskrant, NRC Handelsblad i Trouw. (De Telegraaf – de grootste krant van Nederland) Trouw su nizozemske dnevne novine koje su počele izlaziti

1943. godine. U početku su to bile protestanski orijentirane ilegalne novine otpora protiv nacističkog režima. Nakon sedamdesetih godina te su novine izgubile svoje protestantsko opredjeljenje i postale novinama za sve. (Trouw – geschiedenis) Posljednje nizozemske novine korištene u ovom istraživanju su besplatne dnevne novine Metro koje su u Nizozemskoj prvi put izašle 1999. godine. Ujedno su to i najčitanije besplatne novine u Nizozemskoj koje uz rubrike o događanjima u zemlji i van nje sadrže i popularne sadržaje te su tako namijenjene širokom čitateljstvu. Metro nisu pisane previše formalnim stilom. (Boer2014)

De Standaard su nastale 1918. tijekom flamanskog pokreta koji je za cilj imao ustoličenje nizozemskog jezika u tadašnjoj frankofonoj Belgiji. U svojim su počecima De Standaard bile kršćanske novine što se promijenilo devedesetih godina kada su se okrenule širim masama. Od 1993. to su jedine flamanske novine koje imaju vlastitu rubriku o znanosti, a nekoliko godina nakon toga otvorene su i rubrike o životu i putovanjima. (Geschiedenis De Standaard) Za razliku od De Standaard koje su orijentirane na politička zbivanja Het Nieuwsblad su novine koje se orijentiraju na niže slojeve i široko čitateljstvo. Prvi su puta izdane 1929. godine. (Het Nieuwsblad – geschiedenis) Gazet van Antwerpen flamanske su novine koje su prvi put izašle 1891. godine. Početkom 21. stoljeća odustali su od svojih katoličkih načela i počeli primjenjivati agnostički stil pisanja. Het Belang van Limburg novine su koje su kao i Gazet van Antwerpen u vlasništvu regionalne izdavačke kuće Concentra. Prvi put su izašle 1879. godine kao flamanske, nezavisne i kršćanske novine. Međutim, kod ovih je novina riječ o izrazito regionalnim novinama koje pokrivaju područje belgijskog Limburga. (Geschiedenis) Najmlađe dnevne novine koje su korištene u istraživanju su flamanske novine De Tijd koje pod tim imenom postoje od 2004. godine te su specijalizirane za teme vezane uz financije i gospodarstvo. (De Tijd – geschiedenis)

3.4. Podaci u tablici

Tijekom istraživanja novinskih arhiva o kojima je bilo riječ u prijašnjem odlomku zabilježeno je nekoliko podataka: broj pojavljivanja neologizma u periodu od četiri uzastopne godine od godine nastanka, raspon godina u kojima se neologizam pojavljivao nakon prvog četverogodišnjeg razdoblja od njegovog postanka. Kao godina nastanka uzeta je godina koja je navedena na stranicama NEOTERM-a, to je ujedno i prva godina pojavljivanja.

Pojam godine u ovom se istraživanju definira kao kalendarska godina, tj. od 1. siječnja do 31. prosinca, a ne kao godina dana od datuma nastanka koji je naveden na stranicama NEOTERM-a. Jedina iznimka je 2014. godina koja se nije mogla uzeti kao cijela kalendarska godina jer je još u tijeku pa su rezultati uzeti zaključno s 30. srpnjom 2014. U popisu neologizama naznačeni su i sinonimi koji su se također koristili u istraživanju. Sinonimima se ne smatraju samo neologizmi različitog oblika kao što su to npr. *pafpaal* i *rookzuil*, već i različit način pisanja jednog sinonima kao što je to slučaj kod *fadist* i *fadista*. Različite pravopisne varijante neologizma nije moguće pronaći na stranicama NEOTERM-a. U istraživanje su uvršteni oni sinonimi za koje je tijekom pretraživanja arhiva utvrđeno da

postoji više pravopisnih varijanti pa su te novootkrivene varijante također uvrštene u krajnji popis neologizama. Jedan od takvih slučaja je uz *fadist* i *fadista* i neologizam *bosabal* za koji je otkriveno da se koristi i sinonim *bosaball*.

3.4.1. Posebne oznake

Osim prije navedenih podataka u tablicama rezultata istraživanja mogu se pronaći još neke posebne oznake, kao „*“ ili „/“.

Budući da se tijekom istraživanja iskazalo da su neki neologizmi nastali prije nego li je to zabilježeno na stranicama NEOTERM-a pojavila se potreba za označivanjem neologizama koji su nastali prije zabilježene godine nastanka. Iako ti neologizmi nisu nastali tijekom navedene godine odlučeno je da se ipak zadrži godina nastanka ista kao i kod NEOTERM-a i da se istraži kako su se ti neologizmi u naredne tri, odnosno četiri godine dalje razvijali i upotrebljavali. Kod tih je neologizama kod oznake godine nastanka stavljen znak „*“ koji ukazuje na to da je prema informacijama NEOTERM-a neologizam nastao te godine, međutim da se tijekom istraživanja pokazalo da je riječ zapravo starija.

Osim oznake ranijeg nastanka u tablicama rezultata istraživanja pojavljuje se i oznaka „/“ koja predstavlja prestanak pojavljivanja. A odnosi se na vremensko razdoblje nakon prvog četverogodišnjeg razdoblja koje pokazuje kako se dugo neologizam nakon tog razdoblja još upotrebljavao. Tako se kod podataka za neologizam *cederreolutie* pod rubrikom Godine pojavljivanja može pronaći podatak: 2009.-2011./ 2013.-2014. Što znači da se neologizam nakon prvog četverogodišnjeg razdoblja pojavljivao u periodu od 2009. do 2011. te da se više nije pojavljivao sve do 2013. kada se ponovno počeo pojavljivati u periodu od 2013. do 2014. godine.

4. Rezultati

U ovom će poglavlju biti prikazani rezultati istraživanja koji će najprije biti prikazani zasebno po područjima, dok će na kraju biti prikazana komparativna analiza rezultata po područjima.

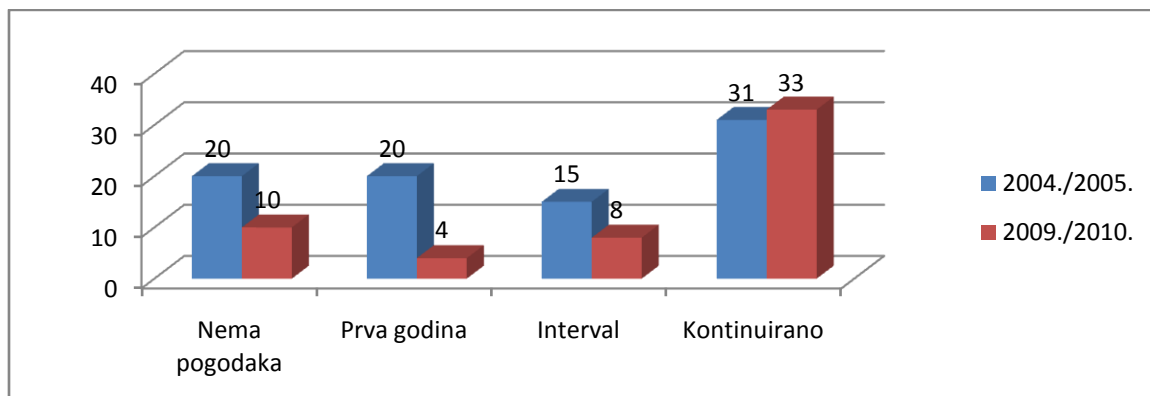
Kao što će biti vidljivo analizi rezultata priložena su po području tri grafikona koji grafički prikazuju dobivene rezultati te bi trebali olakšati njihovu analizu. U prvom grafikonu uspoređuje se ukupan broj neologizama za oba vremenska perioda u kojima su oni pretraživani. Dok druga dva grafikona prikazuju rezultate po grupama i podgrupama dobivene za jedan od pretraživanih vremenskih perioda. Tako drugi grafikon prikazuje rezultate područja za period koji počinje 2004./2005. godine, a treći prikazuje rezultate istog područja samo za neologizme iz 2009./2010.

Rezultati su podijeljeni u četiri grupe koje su prikazane u grafikonima kao: neologizmi koji se uopće ne pojavljuju u pretraživanom razdoblju (nema pogodaka), neologizmi koji se pojavljuju samo tijekom prve godine pretraživanog razdoblja (prva godina), neologizmi koji se pojavljuju u intervalima (interval) te neologizmi koji se pojavljuju kontinuirano (kontinuirano). U ovom se radu pod neologizmom koji se pojavljuje u intervalima smatraju svi neologizmi koji se u pretraživanom periodu pojavljuju tijekom jedne ili dvije godine, s izuzetkom neologizama koji se pojavljuju tijekom prve godine pretraživanog razdoblja jer oni čine zasebnu grupu. Dok se u grupu neologizama koji se pojavljuju kontinuirano ubrajaju neologizmi koji se u pretraživanom razdoblju pojavljuju u tri ili sve četiri godine, s time da se ne mora nužno raditi o tri uzastopne godine.

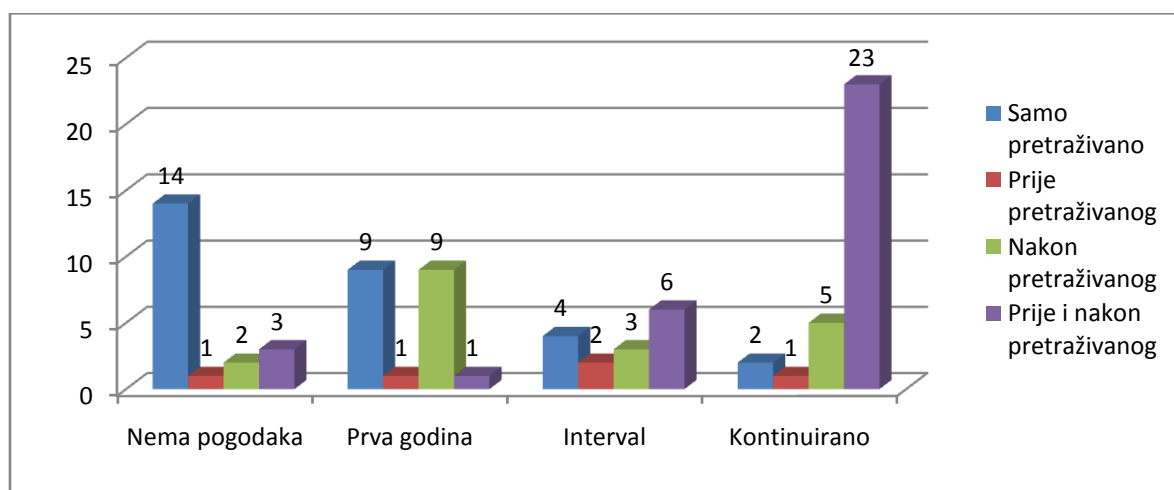
Gore navedene grupe su u drugom i trećem grafikonu dalje podijeljene u četiri podgrupe: neologizmi koji se pojavljuju samo unutar pretraživanog perioda (samo pretraživano), neologizmi koji se pojavljuju i prije pretraživanog perioda (prije pretraživanog), neologizmi koji se pojavljuju i nakon pretraživanog perioda (nakon pretraživanog), neologizmi koji se pojavljuju i prije i nakon pretraživanog perioda (prije i nakon pretraživanog). S time da treba naglasiti da se neologizmi koji su svrstani u podgrupu neologizmi koji se pojavljuju i prije pretraživanog perioda, odnosno i nakon njega ne ulaze u podgrupu neologizmi koji se pojavljuju i prije i nakon pretraživanog perioda.

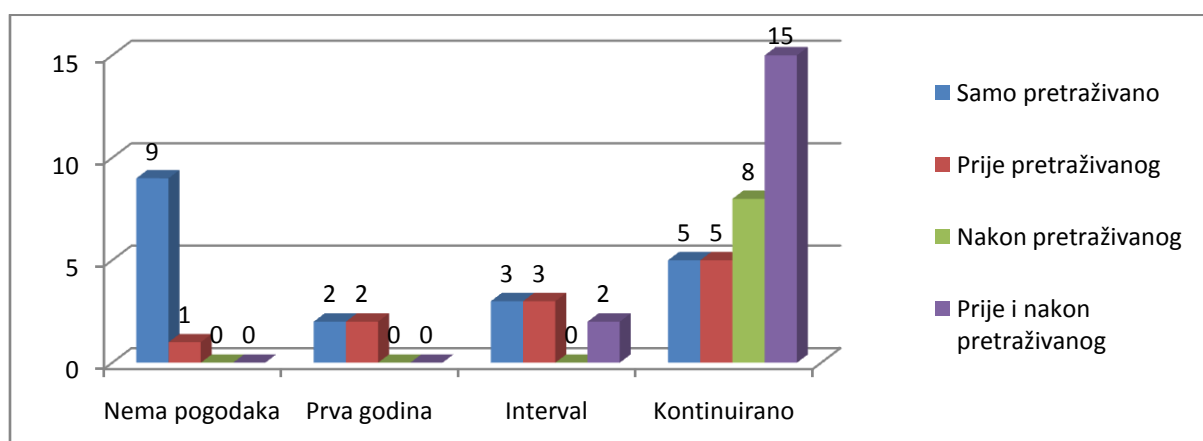
4.1. Društvo i okoliš

Grafikon 2 Društvo i okoliš ukupno

Grafikon 3 Društvo i okoliš 2004./2005.

Grafikon 4 Društvo i okoliš 2009./2010.

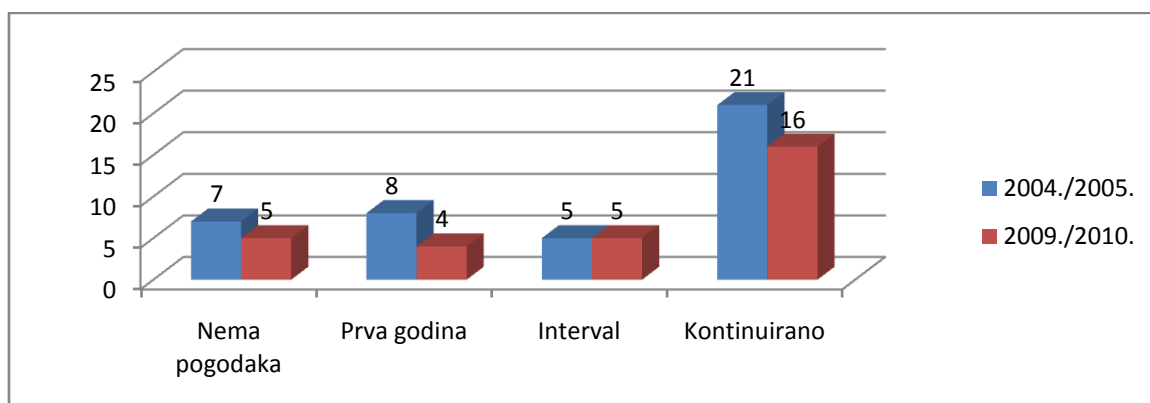
Od sveukupnog broja neologizama čak 142 neologizma moglo se svrstati u područje Društvo i okoliš. Od toga ih je 87 nastalo 2004. i 2005. godine, a samo 55 u drugom periodu pretraživanja, odnosno 2009. i 2010. godine. To je pad za gotovo 40 posto. Tijekom daljnje podjele neologizama i analize rezultata vrlo je zanimljivo za primijetiti da nije došlo do pada broja neologizama u svim grupama područja Društvo i okoliš. Iznimku čine neologizmi koji se od svog nastanka konstantno pojavljuju, kao što je to moguće vidjeti u Grafikon 2. Iako se radi o neznatnom porastu od svega 2 neologizma, taj rast ipak je zanimljiv jer je u drugim grupama tijekom drugog razdoblja nastalo 50 do 80 posto manje neologizama.

Usporedimo li nadalje Grafikon 3 i Grafikon 4 vrlo se brzo uoče razlike između grupa. Za grupu neologizmi koji se pojavljuju kontinuirano vrlo je lako uočljivo da se kod nje najviše neologizama nalazi u podgrupi neologizmi koji se pojavljuju i prije i nakon pretraživanog razdoblja, dok se u drugim podgrupama u oba razdoblja pretraživanja nalazi relativno malo neologizama. Tako je za period pretraživanja s početkom 2004./2005. godine otkriveno da se čak 23 od 31 neologizma pojavljuje i prije i nakon pretraživanog vremena, nešto su drugačiji rezultati za period s početkom 2009./2010. godine. I u tom je razdoblju vidljivo da se velik broj neologizama pojavljuje i prije i nakon pretraživanog perioda, međutim taj je broj usporedivo s prvim periodom znatno manji, svega se 15 od 33 neologizma pojavljuje i prije i nakon pretraživanog razdoblja.

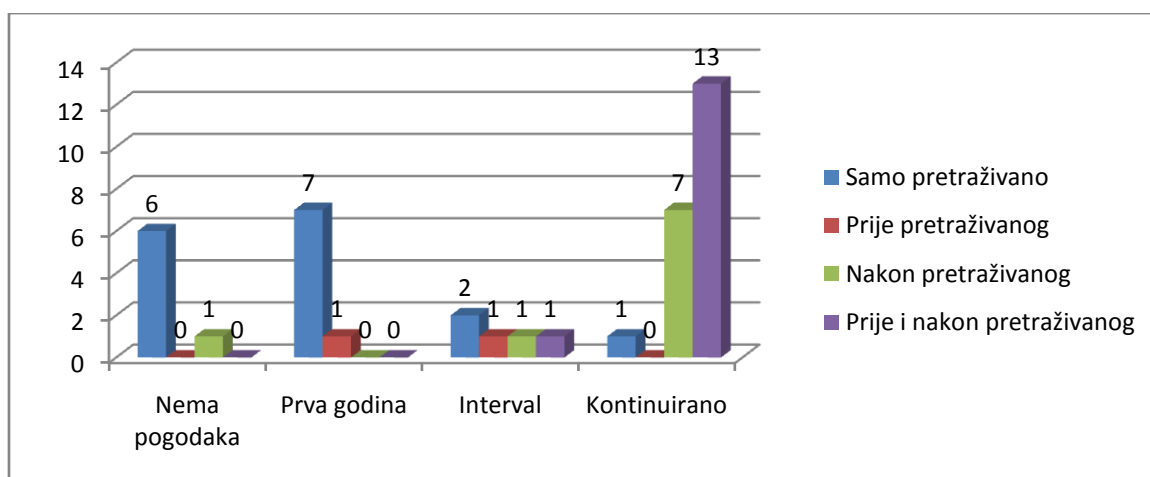
Za razliku od prijašnje grupe u grupama: neologizmi koji se pojavljuju u intervalima i neologizmi koji se pojavljuju samo tijekom prve godine u sve četiri podgrupe nastaje otprilike jednak broj neologizama. Ne postoji ni jedna podgrupa koja bi se posebno isticala. Dok je u grupi neologizmi koji se ne pojavljuju tijekom pretraživanog perioda vidljiva potpuno suprotna situacija od one u grupi neologizmi koji se pojavljuju kontinuirano. U toj je grupi najveći broj upravo onih neologizama koji se uopće ne pojavljuju (gotovo 90 posto) dok se zanemariv broj neologizama nalazi u ostale tri podgrupe.

Iako je u ovom području došlo do smanjenja broja neologizama, nije došlo do nekih znatnijih razlika unutar same podjele u grupe i podgrupe, već se i broj neologizama unutar samih podgrupa gotovo proporcionalno smanjuje iz perioda s početkom 2004./2005. do perioda s početkom 2009./2010. Kao što je vidljivo iz Grafikona 3 i 4 od svih neologizama koji su nastali njih 77, odnosno 50 posto se pojavljuje i nakon pretraživanog razdoblja, čime se smatra da su se uklopili u jezik i prošli u opću upotrebu.

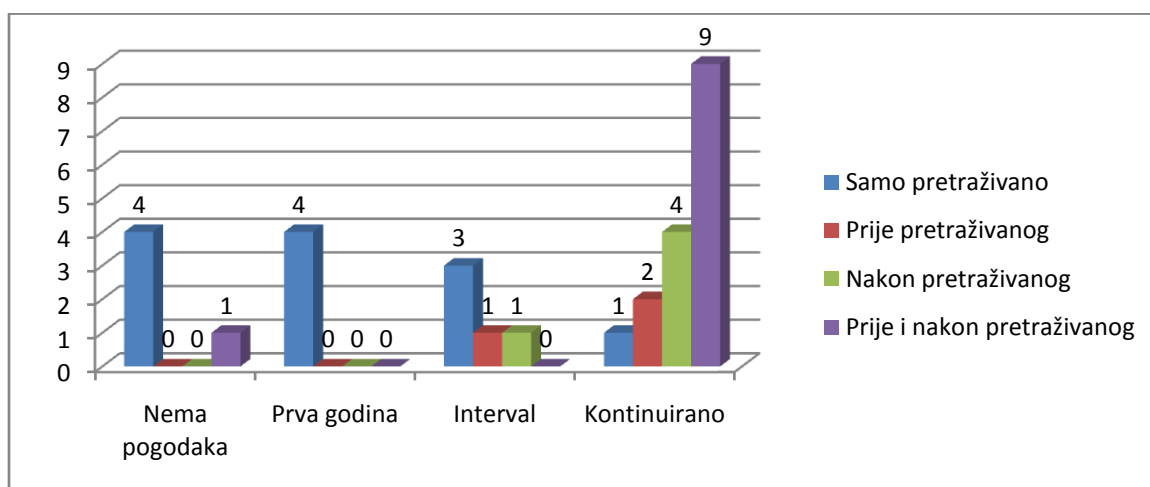
4.2. Mediji i tehnologija

Grafikon 5 Mediji i tehnologija ukupno

Grafikon 6 Mediji i tehnologija 2004./2005.

Grafikon 7 Mediji i tehnologija 2009./2010.

Ukupan broj neologizama za područje Mediji i tehnologija u pretraživanim periodima iznosi 71 s time da je u periodu s početkom 2004./2005. godine nastalo nešto više neologizama nego u periodu s početkom 2009./2010. godine. U prvom je razdoblju nastao sveukupno 41 neologizam, dok je u drugom broj neologizama pao za gotovo 30 posto te je nastalo samo 30 neologizama. Jedina iznimka je grupa neologizmi koji se pojavljuju u intervalima. To je jedina grupa unutar ovog područja u kojoj broj neologizama stagnira, odnosno jedina grupa u kojoj je u prvom razdoblju nastao jednak broj neologizama kao i u drugome. Ni u jednoj od preostalih grupa nije došlo do znatnog pada broja neologizama, već su razlike gotovo neznatne.

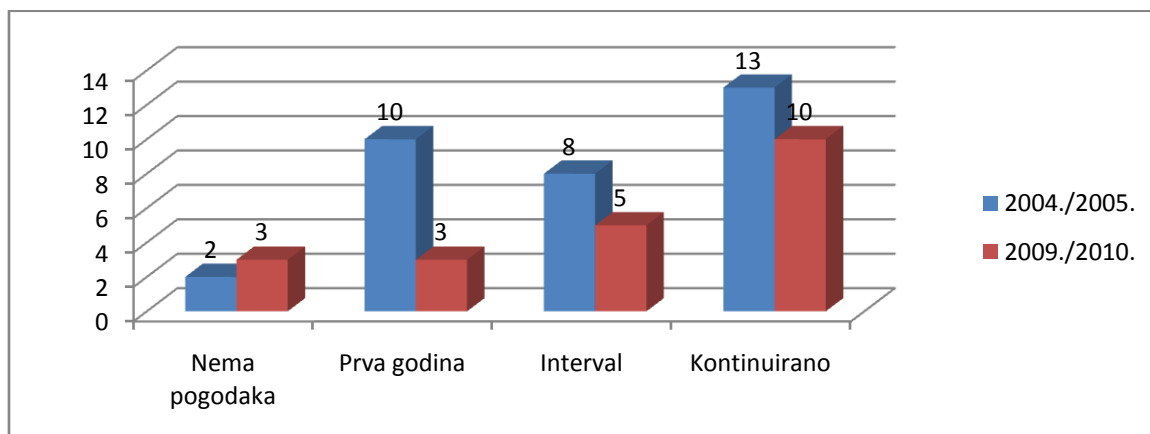
Nakon usporedbe Grafikona 6 i 7 jasnije do izražaja dolaze razlike između pojedinih grupa, ali i međusobna podudaranja unutar grupa. Pogleda li se u tim grafikonima grupa neologizmi koji se tijekom pretraživanog razdoblja pojavljuju kontinuirano odmah se uoče zadnje dvije podgrupe odnosno podgrupa neologizmi koji se osim tijekom pretraživanog perioda pojavljuju i nakon njega te podgrupa neologizmi koji se osim tijekom pretraživanog perioda pojavljuju i prije i nakon njega. Omjer nastalih neologizama u obje se podgrupe u oba razdoblja pretraživanja odnosi gotovo kao 1:2, a zajedno čine gotovo 90 posto svih nastalih neologizama za period s početkom 2004./2005., odnosno gotovo 80 posto za period s početkom 2009./2010.

Na drugoj se strani nalaze dvije grupe: neologizmi koji se tijekom pretraživanog razdoblja uopće ne pojavljuju te neologizmi koji se tijekom pretraživanog razdoblja pojavljuju samo tijekom prve godine. Za obje se grupe iz grafikona može iščitati da se gotovo svi neologizmi, oko 90 posto njih nalazi u podgrupi neologizmi koji se pojavljuju samo tijekom pretraživanog razdoblja dok ostale tri podgrupe sadrže zanemariv broj neologizama ili ih uopće ne sadrže. Iznimka je grupa neologizmi koji se pojavljuju samo tijekom prve godine za razdoblje s početkom 2009./2010. U toj se grupi svi neologizmi nalaze upravo u podgrupi neologizmi koji se pojavljuju isključivo za vrijeme perioda pretraživanja.

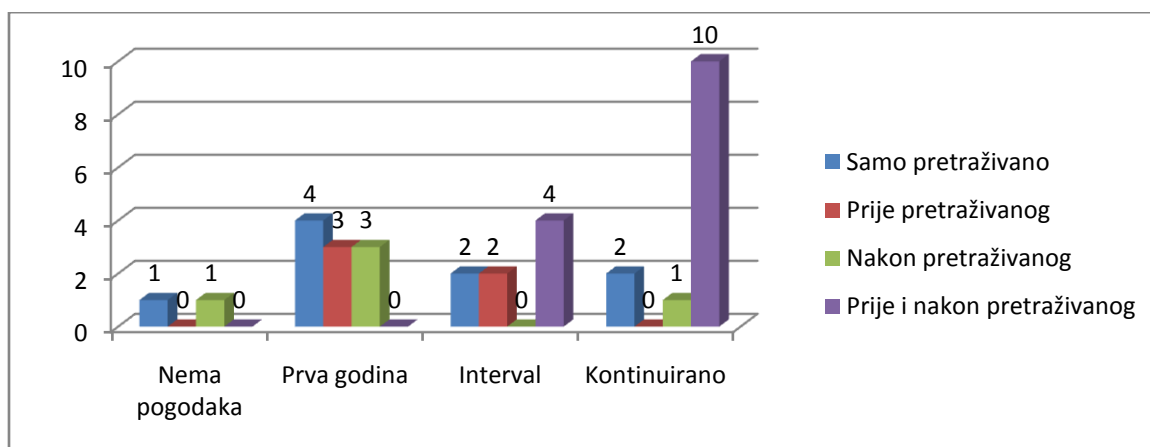
Između ove dvije krajnosti nalazi se posljednja grupa neologizmi koji se u pretraživanom periodu pojavljuju u intervalima. Uspoređujući tu grupu s preostale tri jasno je vidljivo da se u njoj nalazi oko 10 posto ukupnog broja neologizama za područje Mediji i tehnologija za period s početkom 2004./2005., odnosno oko 20 posto neologizama za period s početkom 2009./2010. godine. Zanimljivo je i vidjeti da je ovo jedina grupa u kojoj su neologizmi relativno pravilno raspoređeni po svim podgrupama.

Usporedivši oba razdoblja pretraživanja vidljiv je blagi pad broja neologizama, međutim taj pad nije imao gotovo nikakvog utjecaja na raspodjelu neologizama u grupe što je vrlo jasno vidljivo iz Grafikona 6 i 7. U oba razdoblja pretraživanja specifična je grupa neologizmi koji se pojavljuju u intervalima u kojoj je broj neologizama relativno pravilno raspoređen dok u druge tri kategorije nalazimo jednu podgrupu u kojoj se nalazi većina neologizama grupe. Zanimljivo je vidjeti da je više od 50 posto neologizama koji su nastali u ovom području uspjelo opstati i nakon pretraživanog razdoblja i ući u širu upotrebu.

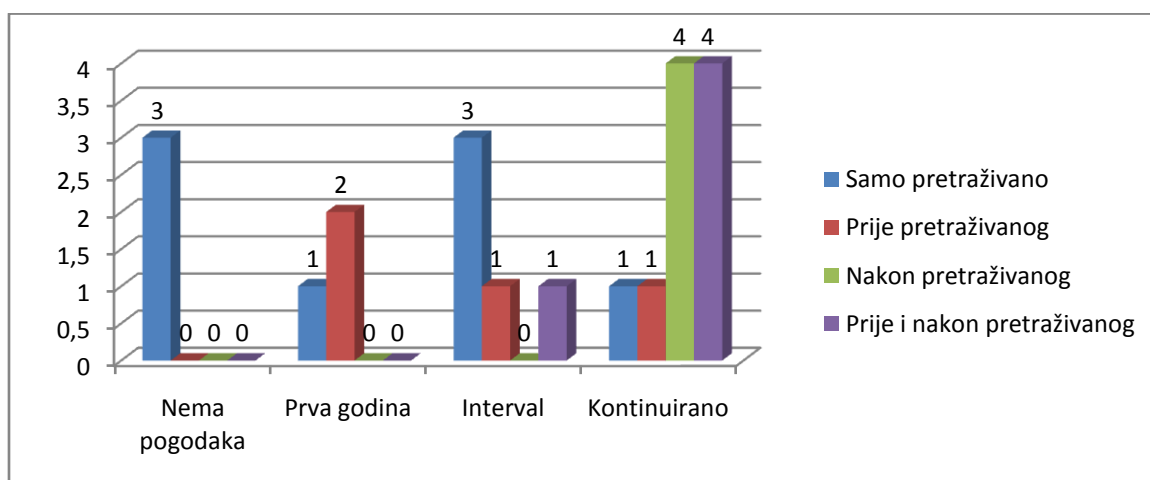
4.3. Politika i gospodarstvo

Grafikon 8 Politika i gospodarstvo ukupno

Grafikon 9 Politika i gospodarstvo 2004./2005

Grafikon 10 Politika i gospodarstvo 2009./2010.

Područje Politika i gospodarstvo sastoji se od ukupno 54 neologizma, od toga 33 neologizma potječe iz 2004./2005., a njih 21 iz 2009./2010. godine. Iz Grafikona 8 vidljivo je da je u razdoblju s počekom 2004./2005. nastalo 30 posto više neologizama nego u razdoblju s početkom 2009./2010. Pad broja neologizama vidljiv je u svim grupama, s iznimkom grupe neologizmi koji se tijekom pretraživanog razdoblja uopće ne pojavljuju. Iako se radi o gotovo neznatnom porastu, zanimljivo je da je do njega uopće došlo budući da je u drugim grupama broj neologizama pao od približno 15 posto u grupi neologizmi koji se pojavljuju kontinuirano, preko približno 30 posto u grupi neologizmi koji se pojavljuju u intervalima, pa do čak 70 posto u grupi neologizmi koji se u pretraženom periodu pojavljuju samo tijekom prve godine.

Uspoređujući rezultate iz Grafikona 9 i 10 nešto detaljnije odmah upada u oko podatak da se tijekom vrlo kratkog vremenskog razdoblja od svega pet godina u potpunosti promijenio raspored neologizama po grupa, odnosno podgrupama.

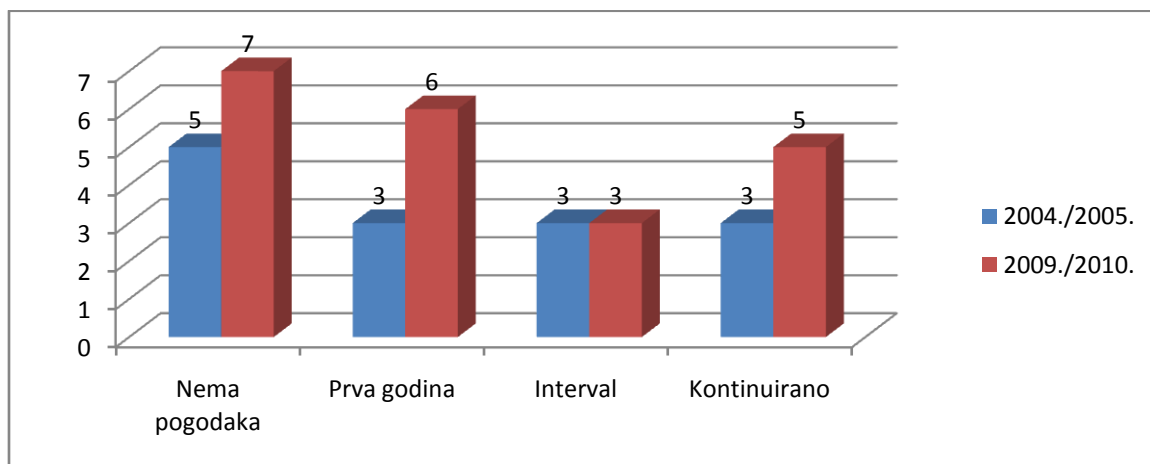
Gledajući oba razdoblja najmanje promjena unutar raspodjele neologizama po grupama vidljivo je u grupi neologizmi koji se tijekom perioda pretraživanja pojavljuju samo tijekom svoje prve godine. U toj je grupi zbog pada broja neologizama došlo samo do blage preraspodjele neologizama po podgrupama tako da su neke od podgrupa na kraju ostale prazne.

U preostale tri grupe mogu se primijetiti znatnije promjene. Tako je za razdoblje s početkom 2009./2010. godine u grupama neologizmi koji se tijekom pretraživanog razdoblja ne pojavljuju te neologizmi koji se tijekom pretraživanog perioda pojavljuju u intervalima zabilježen porast broja neologizama u podgrupi neologizmi koji se pojavljuju samo tijekom pretraživanog perioda, što je za posljedicu imalo da su neke od podgrupa ostale prazne. U prijašnjem su razdoblju neologizmi u ove dvije grupe bili ravnomjernije raspoređeni po svim podgrupama.

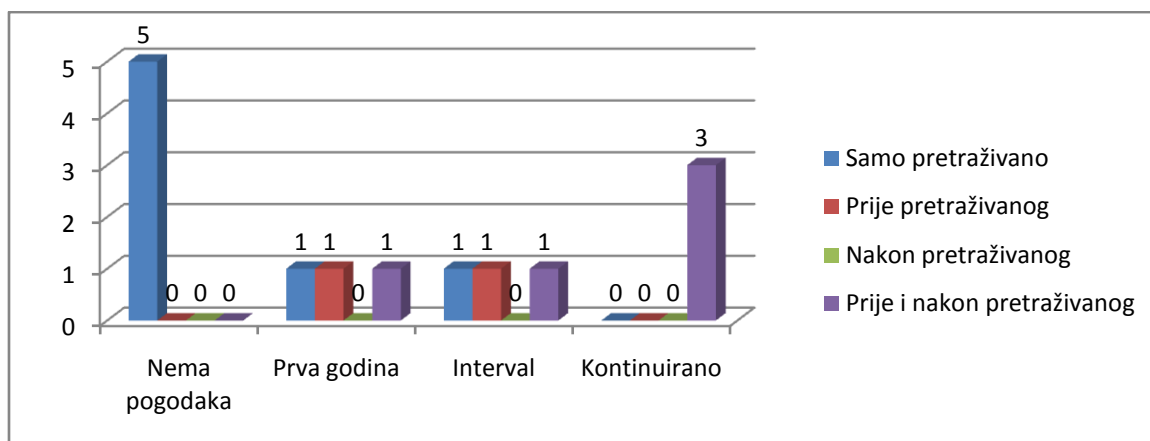
Do najviše promjena došlo je u posljednjoj grupi neologizmi koji se u pretraživanom razdoblju pojavljuju kontinuirano. Za razliku od razdoblja s početkom 2004./2005. godine u kojem su gotovo svi neologizmi bili smješteni u podgrupu neologizmi koji se osim tijekom pretraživanog razdoblja pojavljuju i prije i nakon tog razdoblja, u periodu s početkom 2009./2010. neologizmi su ravnomjernije raspoređeni. 80 posto svih neologizama ravnomjerno je raspoređeno po podgrupama neologizmi koji se osim tijekom pretraživanog razdoblja pojavljuju i nakon njega te neologizmi koji se osim tijekom pretraživanog perioda pojavljuju i prije i nakon njega. Preostalih 20 posto neologizama ravnomjerno je raspoređeno u preostale dvije podgrupe.

Zanimljivo je vidjeti da u području Politika i gospodarstvo nije došlo samo do smanjenja broja neologizama, već da je u ovom kratkom razdoblju od svega pet godina došlo do potpune preraspodjele neologizama unutar grupa i podgrupa. Također je iznenađujuća činjenica da je nešto više od pola neologizama u ovom području uspjelo ući u širu upotrebu te se spominju, makar u intervalima i nekoliko godina nakon njihovog postanka.

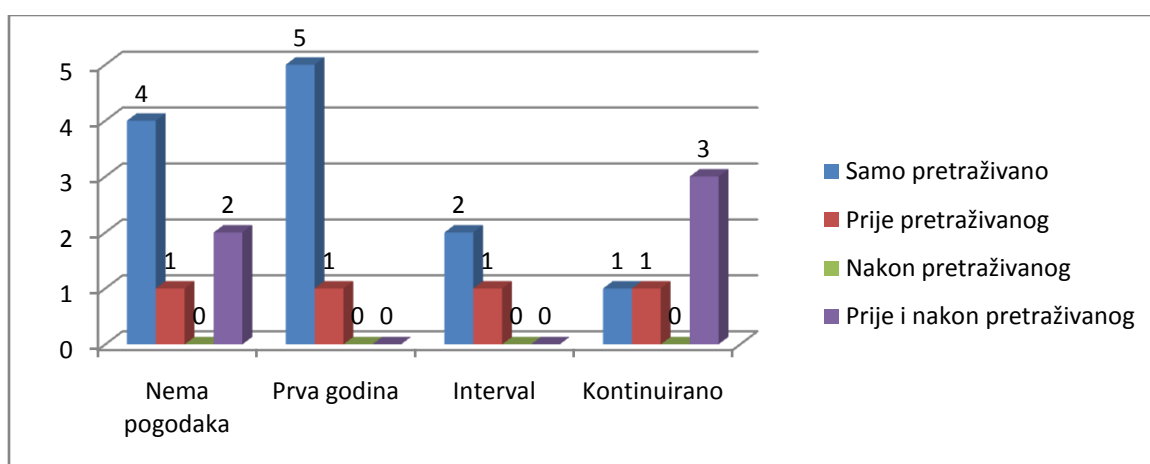
4.4. Znanost i zdravstvo

Grafikon 11 Znanost i zdravstvo ukupno

Grafikon 12 Znanost i zdravstvo 2004./2005.

Grafikon 13 Znanost i zdravstvo 2009./2010.

Za područje Znanost i zdravstvo utvrđeno je da je sveukupno nastalo 35 neologizma od toga ih je 14 nastalo u periodu s početkom 2004./2005., a čak 21 u periodu s početkom 2009./2010. godine, to je porast od čak 50 posto. Toliki porast broja neologizama u drugom periodu ne iznenađuje jer je i samo područje nastalo nakon što je primijećeno da nastaje velik broj neologizama koji se odnose na zdravstvo, odnosno znanost. Jedina iznimka rasta je grupa neologizmi koji se tijekom perioda pretraživanja pojavljuju u intervalima, to je jedina grupa u kojoj je broj neologizama u oba razdoblja jednak, u preostale tri grupe došlo je do rasta od otprilike 40 posto za grupe neologizmi koji se tijekom perioda pretraživanja uopće ne pojavljuju i neologizmi koji se pojavljuju kontinuirano, broj neologizama u grupi neologizmi koji se pojavljuju samo tijekom prve godine čak se udvostručio.

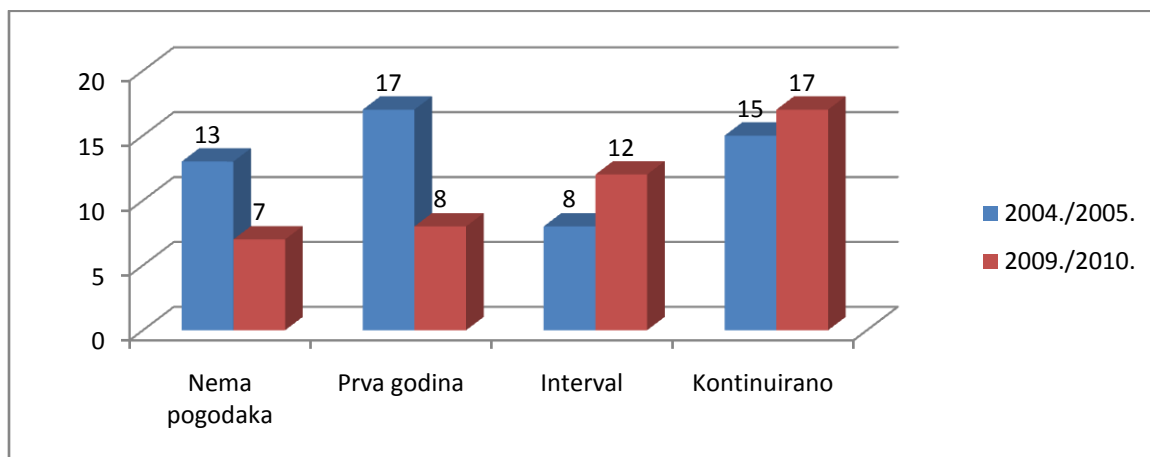
Zbog porasta broja nastalih neologizama došlo je do određenih promjena u raspodjeli neologizama po grupama, odnosno podgrupama. Najizraženija promjena vidljiva je u grupi neologizmi koji se tijekom perioda pretraživanja pojavljuju samo tijekom prve godine. U toj su grupi svi novi neologizmi nastali u podgrupi neologizmi koji se pojavljuju isključivo tijekom prve godine, dok je u ostalim podgrupama vidljiva stagnacija broja neologizama ili čak njihov pad kao što je to slučaj s podgrupom neologizmi koji se osim tijekom prve godine pojavljuju i prije i nakon pretraživanog razdoblja.

U ostale tri grupe novonastali neologizmi gotovo se ravnomjerno raspoređuju po podgrupama u kojima ih u periodu s početkom 2004./2005. godine nije bilo, dok one podgrupe u kojima su se u prvom periodu neologizmi pojavljivali ostaju iste, ili dolazi do gotovo zanemarivog pada, kao što je to slučaj u podgrupi neologizmi koji se tijekom pretraživanog vremena uopće nisu pojavljivali.

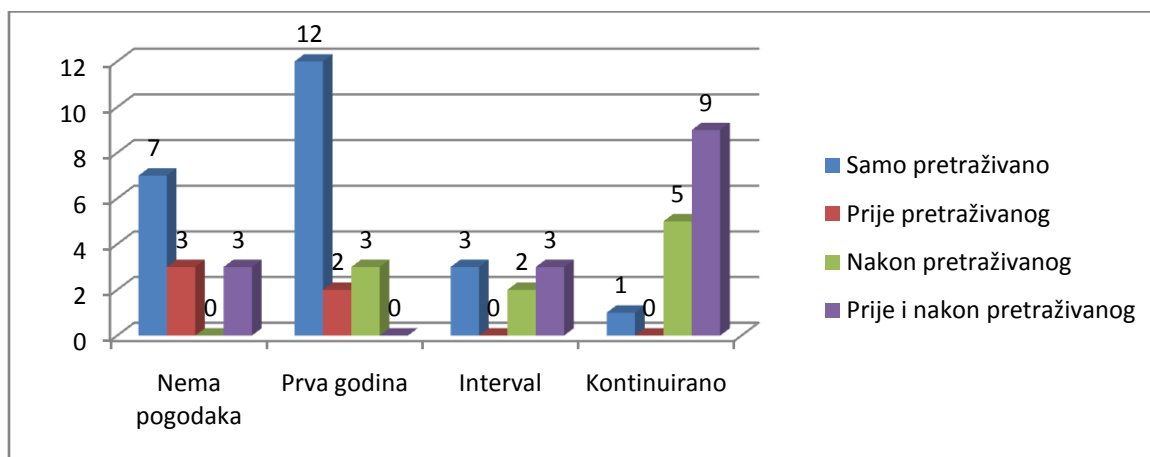
Popriličan porast broja neologizama u ovom području nije doprinio znatnim promjenama unutar raspodjele neologizama po samim grupama, odnosno podgrupama. Došlo je, s iznimkom grupe neologizmi koji se pojavljuju samo tijekom prve godine pretraživanja, do porasta broja neologizama u podgrupama koje u periodu s početkom 2004./2005. godine nisu zabilježile ni jedan neologizam. Što se tiče broja neologizama koje je uspio opstati iznenađujući je podatak da se svega 30 posto neologizama uspjelo održati, dok je 70 posto njih nakon nekoliko godina nestao.

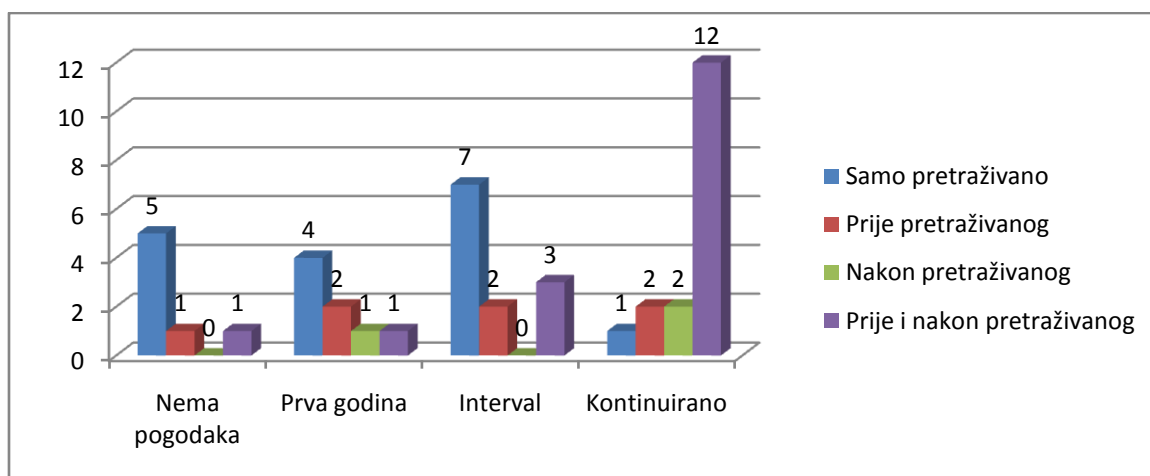
4.5. Ostalo

Grafikon 14 Ostalo ukupno

Grafikon 15 Ostalo 2004./2005.

Grafikon 16 Ostalo 2009./2010.

Gledajući područje Ostalo odmah se primijeti da se radi o jednom po broju neologizama mnogobrojnom području. Ovo područje sveukupno broji 97 neologizma, od toga ih je 53 nastalo 2004./2005., a nešto manji broj, njih 44 2009./2010. godine. Iako se na sveukupnoj slici ovog područja vidi određeni pad broja neologizama, kada pogledamo raspodjelu neologizama po grupama vidimo da pad broja neologizama ne bilježe sve četiri grupe. U grupi neologizmi koji se tijekom perioda pretraživanja pojavljuju u intervalima došlo je do rasta broja neologizama za 50 posto, dok je taj rast u grupi neologizmi koji se tijekom perioda pretraživanja pojavljuju kontinuirano manji i iznosi oko 10 posto.

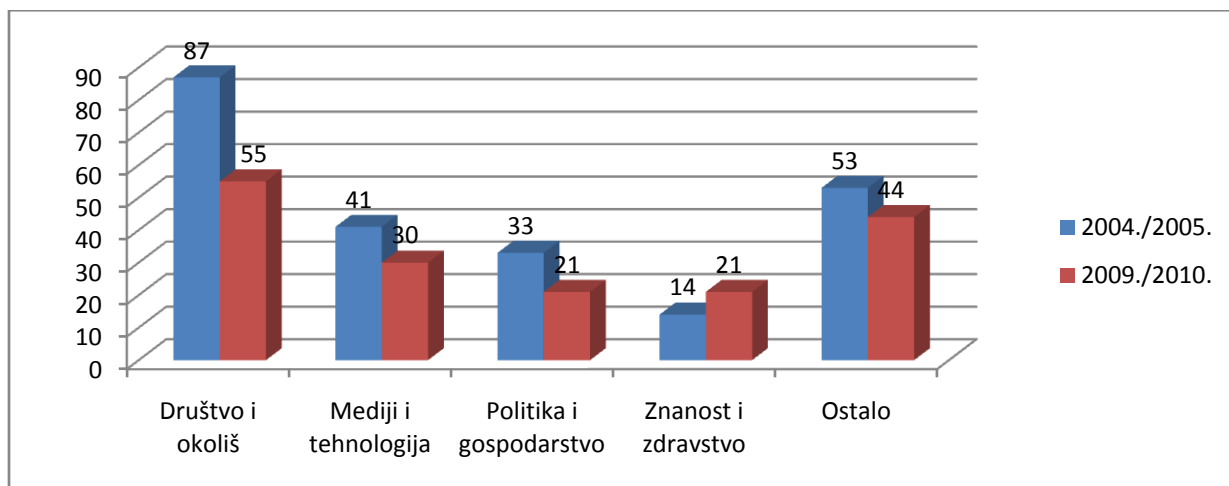
Usporedivši rezultate prikazane u Grafikonu 15 i 16 vidljivo je da je u grupama neologizmi koji se tijekom perioda pretraživanja pojavljuju u intervalima te neologizmi koji se tijekom perioda pretraživanja pojavljuju kontinuirano do rasta došlo u podgrupama koje su i u periodu s početkom 2004./2005. godine već sadržavale najveći broj neologizama. Kod grupe neologizmi koji se pojavljuju u intervalima to je podgrupa neologizmi koji se pojavljuju samo tijekom pretraživanog perioda. U toj je grupi broj neologizama porastao i za više od 100 posto. Dok je u ostalim podgrupama ukupni broj neologizama ostao isti. Slična situacija vidljiva je i u grupi neologizmi koji se pojavljuju kontinuirano. U toj je grupi najveći rast vidljiv kod podgrupe neologizmi koji se osim tijekom perioda pretraživanja pojavljuju i prije, ali i nakon njega koja bilježi porast broja neologizama za oko 30 posto dok je pad zabilježen kod podgrupe neologizmi koji se osim tijekom perioda pretraživanja pojavljuju i nakon njega, ali ne i prije.

U preostale dvije grupe (neologizmi koji se tijekom pretraživanog perioda uopće ne pojavljuju i neologizmi koji se u pretraživanom razdoblju pojavljuju samo tijekom prve godine) broj neologizama se u svim podgrupama gotovo proporcionalno smanjivao. Njihov se broj u obje grupe gotovo prepolovio.

Iako područje Ostalo globalno gledano bilježi pad broja neologizama, detaljnija je analiza rezultata pokazala da se taj pad odnosi samo na grupe neologizmi koji se tijekom pretraživanog perioda uopće ne pojavljuju te neologizmi koji se u pretraživanom razdoblju pojavljuju samo tijekom prve godine, dok su ostale dvije grupe i dalje bilježile porast broja neologizama. Od svih nastalih neologizama u ovom području njih gotovo 50 posto pojavljuje se ponekad s kratkim prekidima i dalje. Iz toga se može zaključiti da je pola neologizama iz područja Ostalo prešlo u širu upotrebu, a s time su vrlo vjerojatno i prihvaćeni u općem govoru.

4.6. Komparativna analiza rezultata po područjima

Analiza rezultata u prijašnjim poglavljima pokazala je da je gotovo u svim područjima došlo do smanjenja broja neologizama, tj. da je u periodu 2009./2010. godine nastalo manje neologizama nego pet godina prije. Jedina iznimka je područje Znanost i zdravstvo koje je već u početku pokazalo naznake rasta broja neologizama. Upravo je iz tog razloga ono oformljeno kako bi se vidjelo o kojoj se količini neologizama radi.

Grafikon 17 Broj neologizama po periodu

Iz Grafikona 17 vidljivo je da je najveće područje Društvo i okoliš u kojem je sveukupno nastalo 142 neologizma. Ne iznenađuje činjenica da je po veličini područje Ostalo na drugome mjestu s 97 neologizma jer je to područje po tematici najopsežnije područje. Odmah iza njih nalaze se područja Mediji i tehnologija sa 71 neologizmom te Politika i gospodarstvo s 54 neologizma. Na zadnjem je mjestu Znanost i zdravstvo s 35 neologizma. Iako je ono najmanje područje, odmah upada u oči jer se kod njega kao što je već prije rečeno radi o jedinom području koje pokazuje rast broja neologizama.

Na prvi pogled ovi podaci možda izgledaju zbunjujuće. Međutim, nakon detaljnije analize rezultata po pojedinim grupama i podgrupama pokazalo se da je do pada došlo samo u određenim grupama, odnosno podgrupama i da nije riječ o općem padu broja neologizama.

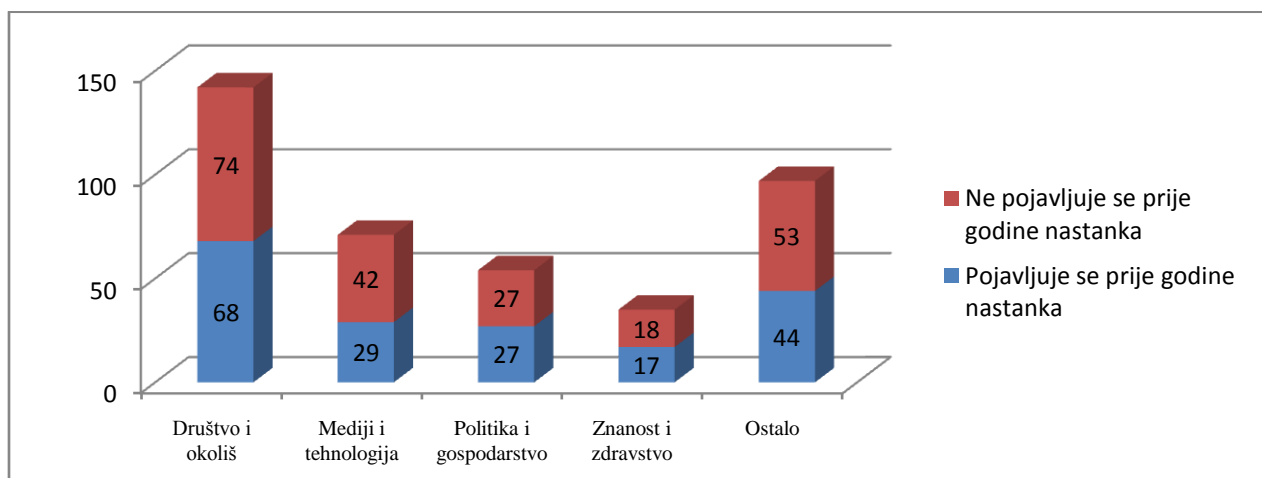
U područjima Društvo i okoliš te Mediji i tehnologija do pada broja neologizama došlo je u svim grupama. U ova dva područja broj neologizama se gotovo proporcionalno smanjuje iz perioda s početkom 2004./2005. do perioda s početkom 2009./2010. godine. Međutim, usprkos smanjenju broja neologizama nije došlo do znatnijih promjena u raspodjeli neologizama po grupama i podgrupama. Kod područja Društvo i okoliš grupa neologizmi koji se pojavljuju konstantno bilježi blagi porast broja neologizama, dok je u Mediji i tehnologija to grupa neologizmi koji se pojavljuju samo tijekom prve godine pretraživanja. Međutim, u području Mediji i tehnologija postoji i grupa u kojoj broj neologizama stagnira, to je grupa neologizmi koji se pojavljuju u intervalima.

Zanimljiv primjer vidljiv je i u području Politika i gospodarstvo u kojem do pada broja neologizama također ne dolazi u svim grupama. Grupa neologizmi koji se ne pojavljuju tijekom pretraživanog razdoblja bilježi vrlo blag porast. Ovo je područje također zanimljivo jer je u njemu u periodu od svega nekoliko godina došlo do potpune preraspodjele neologizama unutar grupa i podgrupa.

Područje Ostalo se djelomično podudara s područjima Društvo i okoliš te Mediji i tehnologija. I u ovom je području došlo gotovo do proporcionalnog smanjivanja neologizama, ali samo u dvije grupe: neologizmi koji se tijekom pretraživanog perioda uopće ne pojavljuju te neologizmi koji su se u pretraživanom razdoblju pojavljuju samo tijekom prve godine. Preostale dvije grupe bilježe porast broja neologizama i to za oko 10 posto u grupi neologizmi koji se tijekom perioda pretraživanja pojavljuju kontinuirano i za čak 50 posto u grupi neologizmi koji se tijekom perioda pretraživanja pojavljuju u intervalima.

Isto kao i u područjima Društvo i okoliš te Mediji i tehnologija tako i kod Znanost i zdravstvo dolazi do proporcionalne promjene broja neologizama. Međutim u ovom slučaju došlo je do njihovog rasta, ali samo u onim podgrupama u kojima se u razdoblju s početkom 2004./2005. godine nije nalazio ni jedan neologizam, iznimka je grupa neologizmi koji se pojavljuju samo tijekom prve godine pretraživanja. U toj je grupi došlo do rasta neologizama koji se pojavljuju isključivo tijekom prve godine, a u svim ostali podgrupama broj neologizama ili je stagnirao ili je čak pao.

Tijekom istraživanja pokazalo se da je velik broj neologizama nastao prije nego li je to zabilježeno na staricama NEOTERM-a, kao što je vidljivo u Grafikon 18. Kod područja Politika i gospodarstvo te Znanost i zdravstvo udio riječi koje se pojavljuju i prije navedene godine nastanka doseže i 50 posto. Iako u ostalim kategorijama taj udio nije tako visok, svejedno se kreće oko 30, odnosno 40 posto. Upravo taj podatak pokazuje koliko je teško definirati i odrediti neologizme. Ponekad se neologizam otkrije odmah kod svog prvog korištenja, no u velikom se broju slučajeva primijeti tek kada je već ušao u široku upotrebu i kada je poznat širem krugu govornika.

Grafikon 18 Pojavljivanje neologizama prije pretraživanog perioda

5. Zaključak

Budući da je jezik komunikacijsko sredstvo koje se prilagođava svojim korisnicima, svi su jezici s iznimkom mrtvih jezika podložni promjenama. Do jezičnih promjena dolazi na svim razinama: semantičkoj, sintaktičkoj, leksičkoj, morfološkoj, fonetskoj i fonološkoj. Međutim, leksičke promjene su najuočljivije jer su one vrlo brze, dok su ostale promjene sporije i često traju desetljećima.

Jezične promjene mogu biti uzrokovane izvanjezičnim kao i unutarjezičnim čimbenicima. U izvanjezične čimbenike spadaju promjene u društvu zbog kojih nastaje potreba za imenovanjem novih stvari i pojava, nadalje se u ove čimbenike ubrajaju i jezični dodiri kod kojih posljedica ne mora nužno biti nastajanje nove riječi, već može doći do posuđivanja riječi iz drugog jezika. Za unutarjezične čimbenike uzrok promjene treba kao što i sam naziv govori tražiti u samome jeziku. Tako se u njih ubraja potreba za jednostavnijom komunikacijom. Govornici da bi izbjegli višeznačnost svojih izraza uvijek traže mogućnosti kako bi njihova komunikacija protekla sa što je manje problema, što u određenim situacijama može doprinijeti nastanku jezičnih promjena.

Važno je napomenuti da se sve jezične promjene mogu promatrati iz dva aspekta. Jedan je nestanak riječi i fraza, a drugi je njihovo nastajanje. Iako se oba procesa doimaju kao da jedan s drugim nije povezan, to nije točno. Oba su procesa međusobno povezana i usko isprepletena. Iako se jezične promjene promatraju iz oba aspekta u ovom je radu bilo riječi samo o procesu nastanka novih riječi i fraza, odnosno neologizama.

Kao što je u drugom poglavlju vidljivo ne postoji jedinstvena definicija pojma neologizam, već gotovo svaki jezikoslovac koji se bavi neologijom i neologizmima pokušava odrediti širinu pojma neologizam koji mu odgovara. Najveći uzrok tome mogla bi biti činjenica da je neologija još uvijek mlada grana unutar lingvistike te stoga ni nije za očekivati da ima do kraja definiram pojam svog proučavanje, već je taj pojam još u fazi nastajanja i definiranja.

Iako postoji velik broj definicija pojma neologizma jasno se može vidjeti da se jezikoslovci većinom razilaze po dva pitanja. Jedno je pitanje prihvaćanja neologizama u društvu. Dok neki tvrde da u neologizme spadaju i one riječi, odnosno fraze koje su već prihvaćene u općoj upotrebi, druge se tome protive te tvrde da u skupinu neologizama mogu biti svrstani samo oni pojmovi koji su se tek nedavno pojavili i koje koristi samo malena skupina ljudi. Drugo je pitanje po kojem se razilaze pojam okazionalizama, odnosno prigodnica. Za jedne oni spadaju u neologizmi i čine jednu od podskupina neologizama jer se ipak radi o novim riječima dok za druge nikako ne mogu biti svrstani u skupinu neologizama jer je njihov životni vijek vrlo kratak te se zapravo ne mogu uspoređivati s neologizmima. Međutim, iako se po mnogo čemu jezikoslovci razilaze postoji jedna osobina neologizama oko koje se gotovo svi slažu, a to je aspekt novoga, odnosno stranoga. Gotovo se svi slažu da je kod neologizama presudno da ih sami govornici jezika smatraju novim riječima i osjećaju ih kao nešto strano u jeziku. Možda je upravo zbog svoje relativnosti taj aspekt toliko prihvaćen. Neka se riječ novom može

smatrati jedan dugi period, a može već nakon vrlo kratkog vremena biti prihvaćena i izgubiti status novoga i stranoga.

Činjenica da je pojam neologizma vrlo teško definirati pokazalo se i tijekom istraživanja. Budući da su za istraživanje neologizama uzimani podaci sa stranice NEOTERM-a, preuzeti su i podaci godine nastanka korištenih neologizama. Međutim, tijekom istraživanja pokazalo se da je velik broj neologizama nastao prije navedenih godina. Tako udio neologizama koji su nastali prije navedenog kod područja Politika i gospodarstvo te Znanost i zdravstvo doseže i 50 posto, dok je kod drugih područja on nešto manji i iznosi 30 do 40 posto.

Kroz istraživanje pokazalo se također da najviše neologizama nastaje upravo za područje Društvo i okoliš, odmah iza njega stoji Ostalo, dok je nešto manje neologizama nastalo u područjima Mediji i tehnologija te Politika i gospodarstvo, a najmanje u Znanost i zdravstvo. Takva raspodjela neologizama po područjima poklapa se s početnim pretpostavkama. Međutim, iznenađujući je bio podatak broja neologizama koji uspije opstati i nastavi se koristiti. Gotovo u svim područjima taj se udio kreće oko 50 posto, s iznimkom područja Znanost i zdravstvo gdje je dosta manji i iznosi svega 30 posto. Upravo se taj podatak ne poklapa s početnom pretpostavkom da će velik broj neologizama u području Politika i gospodarstvo već ubrzo nakon njihovog nastanka nestati. Isto malo zbunjuje i podatak da se iz područja Znanost i zdravstvo uspjelo održati svega 30 posto što je za usporedbu s ostalim područjima gotovo pola manje.

Međutim, nije iznenadio podatak da upravo područje Znanost i zdravstvo bilježi konstantni porast broja neologizama, dok je u svim drugim područjima uspoređujući oba perioda pretraživanja došlo do pada broja neologizama. Taj pad broja neologizama ne treba uzeti tako katastrofalno jer je istraživanje pokazalo da do pada nije došlo u svim grupama, već samo u njih nekoliko, dok je u drugima prisutna stagnacije ili je čak došlo do rasta. Međutim, taj porast u određenim grupama nije bio dovoljno velik da nadoknadi pad broja neologizama iz drugih.

Budući da je jezik dio čovjeka, a s time je također i dio društva, on ide u korak s promjenama u prirodnoj i socijalnoj okolini u kojoj se koristi. Koliko se mi god trudili održati jezik takvim kakav jest, to nam neće uspjeti, već će do promjena u jeziku doći prije ili kasnije. Čovjek može te promjene samo pokušati usporiti, ali ih ne može zaustaviti. Isto se tako može pokušati predvidjeti u kojem će se smjeru jezik mijenjati, ali kao što se u ovom istraživanju pokazalo pojedinci vrlo teško mogu u potpunosti odrediti smjer jezičnih promjena jer o njima ne odlučuju oni sami već svi govornici koji se njime služe. Upravo iz tog razloga dolazi do iznenađujućih rezultata. Jedino što sa sigurnošću po pitanju jezičnih promjena možemo je promatrati ih i iz njih učiti.

Bibliografija

- Anić, V. (1998³): *Rječnik hrvatskog jezika*. Zagreb: Novi Liber
- Ayto, J. (1989): *The longman Register of New Words*. Harlow: Longman
- Bagić, K. (2009): *Riječi, značenja i svjetovi*.
<http://www.matica.hr/vijenac/408/Rije%C4%8Di%2C%20zna%C4%8Denja%20i%20svjetovi/>
(16.05.2014)
- Barnhart, R. i Barnhart, C. (1990): *The Dictionary of Neologism*. U: Hausmann, F.J et al. (ur.): *Woerterbuecher : ein internationales Handbuch zur Lexikographie. Teilband 2*. Berlin; New York: Walter de Gruyter. Str.1159-1164
- Bergen, van G. et al. (2011): *Leve hun! Waarom hun nog steeds hun zeggen*. Nederlandse Taalkunde 16/1: 2-29
- Boer, F. (2014): *Ontwikkeling van het gratis dagblad in Nederland*. IS Geschiedenis
<http://www.isgeschiedenis.nl/nieuws/ontwikkeling-van-het-gratis-dagblad-nederland/> (28.11.2014.)
- Boon, T. de i Geeraerts, D. (ur.) (2005¹⁴): *Van Dale Groot woordenboek van de Nederlandse taal j-r*. Utrecht/ Antwerpen: Van Dale Lexicografie
- Bree, C. van (1996²) : *Historische taalkunde*. Leuven/ Amersfoort: Acco
http://www.dbnl.org/tekst/bree001hist01_01/bree001hist01_01.pdf (16.5.2014.)
- Busse, U. (1996): *Neologismen. Der Versuch einer Begriffsbestimmung*.
http://www.euralex.org/elx_proceedings/Euralex1996_2/029_Ulrich%20Busse%20Neologismen.%20Der%20Versuch%20einer%20Begriffsbestimmung.pdf (16.5.2014.)
- De Geschiedenis van de Volkskrant*. De Volkskrant Online
<http://www.volkskrant.nl/binnenland/de-geschiedenis-van-de-volkskrant~a614928/> (28.11.2014.)
- De Standaard Archief*. De Standaard Online
<http://www.standaard.be/plus> (29.11.2014.)
- De Telegraaf – de grootste krant van Nederland*. Infonu
<http://mens-en-samenleving.infonu.nl/communicatie/64990-de-telegraaf-de-grootste-krant-van-nederland.html> (28.11.2014.)
- De Telegraaf Archief*. De Telegraaf Online
<http://www.telegraaf.nl/zoeken> (29.11.2014.)
- De Tijd – geschiedenis*. Kranten
http://www.kranten.com/krant.html/be_detijd (28.11.2014.)
- De Tijd Archief*. De Tijd Online
<http://zoeken.tijd.be/> (29.11.2014.)
- De Volkskrant Archief*. De Volkskrant Online
<http://www.volkskrant.nl/zoeken/?s=> (29.11.2014.)

Duden: das große Wörterbuch der deutschen Sprache. CD-ROM verzija

Erben, J. (1992): Neologismen im Spannungsfeld von System und Norm. U: Schieben-Lange, B: *Geschichte und Architektur der Sprachen*. Berlin: De Gruyter. str: 35-43
http://www.google.hr/books?hl=hr&lr=&id=NhcefMR5jhUC&oi=fnd&pg=PA35&dq=Neologismen+im+spannungsfeld+von+systemen+und+norm&ots=TwOEy-xx7I&sig=K7VkYgQVIWBdP59gNP4G8UBAU04&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false (16.5.2014.)

Fischer, O. (2007): *Taalverandering als noodzaak*
<http://www.kennislink.nl/publicaties/taalverandering-als-noodzaak> (16.5.2014.)

Fudge-test. Instituut voor Nederlandse Lexicologie
<http://www.inl.nl/images/stories/taalspelen/fudgetest/index.html> (5.6.2014.)

Gazet van Antwerpen Archief. Gazet van Antwerpen Online
<http://www.gva.be/zoeken> (29.11.2014.)

Geschiedenis De Standaard. De Standaard Online
<http://www.standaard.be/over> (28.11.2014.)

Geschiednis. Mediahuis
<http://mediahuis.be/bedrijfsinfo/geschiedenis/> (28.11.2014.)

Glovacki-Bernardi, Z. et al. (2007²): *Uvod u lingvistiku*. Zagreb: Školska knjiga

Het Belang van Limburg Archief. Het Belang van Limburg Online
<http://www.hbvl.be/zoeken> (29.11.2014.)

Het Nieuwsblad – geschiedenis. Kranten
http://www.kranten.com/krant.html/be_nieuwsblad (28.11.2014.)

Het Nieuwsblad Archief. Het Nieuwsblad Online
<http://www.nieuwsblad.be/Search/Index.aspx> (29.11.2014.)

Honselaar, W. (2002): Newspeak, lexicography and computers. U: Lučić, R. (ur.): *Lexical norm and national language : lexicography and language policy in South-Slavic languages after 1989*. München: Verlag Otto Sanger. Str. 102-108

Horroropa smirt in meetslip: neologismen in het Nederlands. INL
http://www.inl.nl/images/stories/onderzoek_en_onderwijs/lexicologie_en_lexicografie/horroropa_smirt.pdf (16.5.2014.)

Hrvatska enciklopedija. Leksikografski zavod Miroslav Krleža
<http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=56943> (16.5.2014.)

Humboldt, W. von (1820): Über das vergleichende Sprachstudium in Beziehung auf die verschiedenen Epochen der Sprachentwicklung. U: Glovacki-Bernardi, Z.: *Izabrani tekstovi za uvod u studij njemačkog jezika*. Zagreb: Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet. Str. 1-9

Humboldt, W. von (1836): Über die Verschiedenheit des menschlichen Sprachbaues und ihren Einfluß auf die geistige Entwicklung des Menschengeschlechts. U: Glovacki-Bernardi, Z.: *Izabrani tekstovi za uvod u studij njemačkog jezika*. Zagreb: Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet. Str. 10-11

Kačić, M. et al. (ur.) (1999): *Hrvatski jezični savjetnik*. Zagreb: Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje: Pergamena: Školske novine. Str. 104-112

Korte geschiedenis van NRC Handelsblad. NRC Handelsblad Online

http://vorige.nrc.nl/krant/article1545099.ece/Korte_geschiedenis_van_%3Cbr%3ENRC_Handelsblad (28.11.2014.)

Lewadowski, Th. (1990⁵): *Linguistisches Wörterbuch 2*. Wiesbaden : Quelle & Meyer Heidelberg

Marchand, H. (1969): *The categories and types of present-day english word-formation : a synchronic-diachronic approach*. München : C. H. Beck'sche Verlagsbuchhandlung

Martinet, A. (1982): *Osnove opće lingvistike*. Prev. August Kovačec. Zagreb: Grafički zavod Hrvatske

Matasović, R. i Jojić, Lj. (ur.) (2002): *Hrvatski enciklopedijski rječnik*. Zagreb: Novi Lider

Metro Archief. Metronieuws Online

<http://www.metronieuws.nl/search/> (29.11.2014.)

Muhvić-Dimanovski, V. (2005): *Neologizmi: problemi teorije i primjene*. Zagreb: Filozofski fakultet, Zavod za lingvistiku

Muljačić, Ž. (1998): *Tri težišta u proučavanje jezičnih elemenata „stranog“ porijekla*. Zagreb: Rasprave IHJJ. Str. 265-280

Neologisme CW. Cultureel woordenboek

<http://www.cultureelwoordenboek.nl/index.php?lem=1580> (16.5.2014.)

Neologisme WNT. Woordenboek der Nederlandse taal. De geïntegreerde taalbank van INL

<http://gtb.inl.nl/iWDB/search?actie=article&wdb=WNT&id=A011267&lemma=neologisme> (29.5.2014.)

Neologismen ANW. Algemeen Nederlands woordenboek

<http://anw.inl.nl/show?page=neologismen> (16.5.2014.)

Neologismen INL. Instituut voor Nederlandse Lexicologie

<http://www.inl.nl/onderzoek-a-onderwijs/lexicologie-a-lexicografie/neologismen> (16.5.2014.)

Neologismus bedeutet sprachliche Neubildung. Neologismus.net

<http://www.neologismus.net/neologismen.htm> (16.5.2014.)

Neologismus FW. Fremdwort.de

<http://www.fremdwort.de/suchen/bedeutung/Neologismus> (16.5.2014.)

Neologizmi u hrvatskom i europskom kontekstu. Zavod za lingvistiku, Filozofski fakultet
Sveučilišta u Zagrebu
http://neologizam.ffzg.unizg.hr/o_projektu.html (16.5.2014.)

NEOTERM. NL-TERM: neologismenlijst
<http://www.nlterm.org/neoterm/index.htm> (28.11.2014.)

NL-TERM. NL-TERM: vereniging voor Nederlandstalige terminologie
<http://www.nlterm.org/> (28.11.2014.)

NRC Handelsblad Archief. HRC Handelsblad Online
<http://zoeken.nrc.nl/?q=> (29.11.2014.)

Pavičić, J. (2001): *Ispod jezika: Komentari o jeziku i Hrvatima*. Zagreb: Naklada Pavičić

Samardžija, M. (2002): Utjecaj sociopolitičkih čimbenika na leksik hrvatskog jezika između
1918. i 1945. U: Samardžija, M.: *Nekoć i davno: odabrane teme iz leksikologije i
novije povijesti hrvatskog standardnog jezika*. Rijeka: Izdavački centar Rijeka

Schippian, Th. (2002): *Lexikologie der deutschen Gegenwartssprache*. Tübingen : Max
Niemeyer

Sijs, N. van der (2002²): *Chronologisch woordenboek. De ouderdom en herkomst van onze
woorden en betekenissen*. Amsterdam/ Antwerpen. Veen
http://www.dbnl.org/tekst/sijs002chro01_01/sijs002chro01_01.pdf (29.11.2014.)

Simeon, R. (1969): *Enciklopedijski rječnik lingvističkog nazivlja na 8 jezika : hrvatsko-
srpski, latinski, ruski, njemački, engleski, francuski, talijanski, španjolski. 1, A-O*.
Zagreb: Matica hrvatska

Steffens, D. (2011): *Bufdis und Anderen: Neues im Wortschatz 2011*. IDS.Mannheim
<http://pub.ids-mannheim.de/laufend/sprachreport/pdf/sr12-2a.pdf> (16.5.2014.)

Šonje, J. (ur.) (2000): *Rječnik hrvatskog jezika*. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav
Krlježa;Školska knjiga

Taalverandering is heel gewoon (2012)
http://uvtapp.uvt.nl/fsw/spits.npc.ShowPressReleaseCM?v_id=6294875756628965 (16.5.2014.)

Trouw – geschiedenis. Kranten
<http://www.kranten.com/krant.html/trouw> (28.11.2014.)

Trouw Archief. Trouw Online
<http://www.trouw.nl/tr/nl/15/article/search.dhtml>(29.11.2014.)

Tulloch, S. (1991): *The Oxford Dictionary of New Words: a popular guide to word sin the
news*. New York: Oxford University Press

Vliet, H. D. van der: *Achtergrondinformatie bij neologismen*
<http://www.nlterm.org/neoterm/achtergrondinfo.htm> (16.5.2014.)

Wal, M. van der i Bree, C. van (2004⁴): *Geschiedenis van het Nederlands*. Utrecht: Spectrum

Wissen-Weldam, C. (2014): *Woord van het jaar. Alles over taal*

http://www.allesovertaal.nl/binaries/content/assets/standaardsites/allesovertaal/lesbriefen/2014/lesbrief_1401_woord_van_het_jaar_vmbo.pdf (16.5.2014.)

Wurzel, W. U. (1992): Grammatisches un Soziales beim Sprachwandel. U: Suschland, P.

(ur.): *Biologische und soziale Grundlagen der Sprache: interdisziplinäres Symposium des Wissenschaftsbereiches Germanistik der Friedrich-Schiller-Universität Jena, 17. – 19. Oktober 1989*. Tübingen: M. Niemeyer. str: 55-65

http://books.google.hr/books?id=Cn-WdeAh3uUC&pg=PA56&lpg=PA56&dq=biologische+und+soziale+grundlage+der+sprache&source=bl&ots=sfLAtSOBcK&sig=TvwdVP1SFI7XbRxSzqjPvF1X0Sw&hl=hr&sa=X&ei=GRVku8-mA9Lb7Aak_oHAAw&ved=0CDQQ6AEwAQ#v=onepage&q&f=false
(16.5.2014.)

Dodaci

1. Leksikografija i neologizmi

Kad je riječ o neologizmima razni leksikografi imaju vrlo različita stajališta o uvrštavanju neologizama u svoje rječnike. Naravno u današnje vrijeme digitalizacije vrlo je lako uvrstiti nove riječi u on-line rječnike te ih zatim, ako se iskaže da se one ne koriste, ponovno maknuti ili ih označiti zastarjelima. Stoga će u ovom dijelu poglavito biti riječ o tiskanim verzijama rječnika koje nisu toliko podložne promjenama.

Problem kod uvrštavanja riječi u rječnike je prvenstveno njihova dvostruka funkcija. Kao prvo na rječnike se gleda kao na čuvare jezičnih normi, a s druge se strane od njih očekuje da prate jezične promjene i bilježe ih. Rječnici neologizama imaju nešto jednostavniju zadaću, no to ne znači ujedno i lakšu. Kao što im samo ime govori, u njih se uvrštavaju samo neologizmi. Međutim, kao što smo u prijašnjim poglavljima vidjeli, nije uvijek lako odrediti što je neologizam. Isto tako rječnika neologizama specifičan je po tome da se uz neologizme nalaze dodatna objašnjenja. Tako mnogi leksikografi u svojim rječnicima leme neologizama opširno opisuju, objašnjavaju porijeklo, pa čak se u nekim rječnicima može pronaći i točan datum kada su te riječi nastale, zatim se leme nadopunjuju ortografskim i/ili morfološkim varijantama itd. (Muhvić-Dimanovski 2005: 77-80)

Za nizozemski se jezik rječnici leksikografske kuće Van Dale smatraju čuvarima norme i većina korisnika kod korištenja tog rječnika polaze od pretpostavke da riječi koje ne stoje u tom rječniku ne postoje u nizozemskom jeziku. Kao što je već prije napomenuto u poglavlju Neologija i neologizmi to ne treba biti točno. Upravo se u takvim situacijama leksikografi nalaze u velikim nedoumicama koje riječi bi trebalo uvrstiti u rječnike, a koje ne. Naravno da kod uvrštavanja riječi u rječnike, a pogotovo je to tako u slučaju neologizama, treba u obzir uzeti i činjenicu hoće li se neka riječ probiti ili će možda nestati. Stoga je prvi korak kod odabira riječi upravo provjera je li riječ ušla u opću upotrebu ili je još uvijek samo riječ neke određene manje skupine. Istraživanja su pokazala da se od svih neologizama samo njih 6 posto uspije probiti u opću upotrebu, dok svi ostali nestanu. (*Horropa smirt in meetslip*)

Leksikografi kako bi odredili koje riječi ulaze u tih 6 posto riječi koje će se uspjeti etablirati u jeziku koriste FUDGE-test koji je razvio američki lingvist Allan Mercalf. Pomoću tog testa neologizme se ispituje na pet kriterija. Što veći rezultat ostvare, to je veća vjerojatnost da će se riječ udomačiti i ući u rječnike. Međutim, potrebno je napomenuti da taj test služi leksikografima kod odluke samo kao pomoć jer ipak su govornici jezika oni koji odlučuju hoće li se neka riječ uspjeti udomačiti u jezik ili ne, a ne leksikografi. (Ibid.)

2. Popis korištenih neologizama

Društvo i okoliš (2004./2005.)

Neologizam	Godina nastanka	Broj pogodaka				Godine pojavljivanja
		1. godina	2. godina	3. godina	4. godina	
afkanselen	2004.	15	13	28	24	2008.-2014.
alcomobilist	2005.*	0	4	3	10	2009.-2014.
alterneut	2004.*	3	1	2	0	2009./ 2013.-2014.
anderlander	2005.*	1	0	5	0	2009.-2011.
archiscenograaf	2004.	2	0	0	0	
aromajockey	2004.*	3	0	2	2	2010.-2011./ 2013.
babymoon	2005.*	0	0	0	0	2013.-2014.
belgowiet	2004.*	2	0	4	1	
burgerbuddy	2005.	4	15	3	1	2010.
caravilla	2005.	4	0	0	0	2014.
cederrevolutie	2005.	32	16	3	2	2009.-2011./ 2013.-2014.
cijferberoep	2005.*	10	0	7	0	2009.-2010./ 2012.-2014.
crucigrammist	2004.	0	0	0	0	
doornodiging	2004.	0	0	0	0	2014.
draaichinees	2005.	0	0	0	0	
drijfchinees	2005.	0	0	0	0	
erfenissprong	2005.*	4	2	1	2	2012.-2014.
eurotisch	2004.*	0	0	0	0	2012.
fadist (sin. fadista)	2005.	1	0	0	0	2011.
fadista (sin. fadist)	2005.*	7	9	4	15	2008.-2014.
fairshoppen	2005.*	0	0	0	1	
flexitariër	2004.	0	0	0	2	2008.-2014.
fluisterkoopje	2004.	0	0	0	0	2012.
frittitude	2004.	1	0	2	0	
gasverdamme	2004.	0	0	0	0	
geboortebos	2004.*	6	10	44	129	2008.-2014.
gelijklievende	2005.*	4	0	0	2	2011.
geneesvrouw	2004.*	2	1	0	1	2008.
gitmoteren	2004.	2	0	0	0	
gloeivisje	2004.*	3	0	2	0	

grijswater	2005.*	1	3	3	0	2009.-2011.
groenpool	2004.*	5	5	11	16	2008.-2014.
hufterhut	2005.	1	0	1	0	2010.
islamietje	2005.*	58	88	66	48	2013.
kabaalwake	2004.	10	0	1	0	
klikagent	2005.	0	0	0	0	
knorrepos	2005.	13	5	0	0	2013.
knuffelstrook	2004.	2	0	1	0	
kopjesduin	2005.*	1	0	1	1	2010.
koulak	2004.	0	0	0	3	2009.-2012./ 2014.
kumo	2004.*	0	0	1	4	2009./ 2013.-2014.
kutneef	2004.	0	0	0	0	
laatstewilpil	2004.	9	1	2	2	2008./ 2010.-2013.
ledikantwerkster	2005.	1	0	0	0	2011.
lijger	2005.*	0	3	0	4	2009.-2014.
Lijnspotter	2004.*	11	10	114	23	2008.-2012.
magneetschool	2004.*	2	0	0	0	2008.-2009.
manama	2004.*	16	23	59	46	2008.-2014.
mantelzorgmakelaar	2005.	2	2	2	1	2010.
mekkaren	2004.	0	0	0	0	
microracisme	2004.	0	0	0	0	
momentconsument	2004.*	2	1	0	0	
morgue	2005.*	6	3	5	2	2008.-2014.
mosleek	2004.	3	0	0	0	
natuurbrug	2005.*	3	10	8	3	2010./ 2012.-2014.
occidentalisme	2004.*	22	5	8	1	2008.-2011./ 2014.
oorlogshitser	2005.*	8	11	7	15	2009.-2014.
pafpaal (sin. rookzuil)	2004.	8	0	0	0	2011.
partnerdochter	2004.	0	0	0	0	
partnerkind	2004.	0	0	0	0	
partnerzoon	2004.	0	0	0	0	
promatorium	2004.*	0	0	0	0	
quantumhuis	2004.	2	0	0	0	
reïntegreut	2005.	0	0	0	0	
relipulp	2005.	5	1	2	0	
respectbandje	2004.	2	0	0	0	2012.-2013.
restotheek	2005.	1	0	0	0	

rimpeldag	2005.	7	1	0	1	2011.-2013.
rimpelmoeder	2005.	2	0	0	0	
roodrijden	2005.*	11	7	4	7	2009.-2014.
rookzuil (sin. pafpaal)	2004.*	11	6	2	21	2008.-2014.
schaduwweduwe	2005.	8	0	0	0	2009.
schandkooi	2004.	2	0	0	0	
sektegekke	2005.	1	0	0	0	2012.
snuffelploeg	2005.*	3	2	0	1	2012.-2013.
sofajager	2005.	2	0	0	0	
spookrichting	2004.	5	0	0	0	2009.
Toyotarisatie	2005.	0	0	0	0	
vaandelvrouw	2005.	2	0	0	0	
vandalist	2005.*	0	2	0	3	2010./ 2012.-2013.
veelpleger	2004.*	53	19	37	35	2004.-2014.
vippigheid	2004.	2	0	0	0	
vleesminderaar	2004.*	0	0	0	0	2010.-2014.
vloedgolfstaat	2005.	0	0	0	0	
weesouder	2004.	0	0	1	0	
wensouder	2005.*	116	39	54	160	2009.-2014.
zorgouder	2005.*	23	3	3	0	2009./ 2012.-2014.

Društvo i okoliš (2009./2010.)

Neologizam	Godina nastanka	Broj pogodaka				Godine pojavljivanja
		1. godina	2. godina	3. godina	4. godina	
agrobos	2010.*	0	0	0	0	
begraafbos	2010.*	5	2	1	0	
bierlijk	2009.*	0	3	0	0	
blokstrooien	2010.*	44	9	5	5	
botellon	2009.*	36	28	23	16	2013.
bruiloftsplaner (sin. huwelijksplaner, trouwplaner)	2010.*	1	1	0	2	
coschoolschap	2010.	0	1	0	0	
cougar	2010.*	85	113	76	45	2014.
cyberella	2009.*	3	1	1	0	
dakevangelist	2010.	23	0	2	0	
damschreeuwer	2010.	34	57	36	20	2013.-2014.
dork	2010.*	3	3	0	1	2014.
ecocheque	2009.	45	59	19	16	2013.-2014.
ecodief (sin. zonnendief)	2009.	0	0	0	0	
ecovatie	2009.	2	1	3	0	
Eksterteam	2010.	4	0	0	0	
fietstrommel	2010.*	9	11	8	18	2014.
glamping	2010.*	9	10	16	17	2014.
grammabeet	2010.	0	0	0	0	
hennepgeurkaart	2010.*	4	4	0	4	2014.
huwelijksplaner (sin. bruiloftsplaner, trouwplaner)	2010.*	5	6	6	4	2013.-2014.
immersieonderwijs	2010.*	6	7	1	4	2014.
kangoeroeklas	2009.*	3	3	7	7	
kettingrukker	2010.	10	6	8	1	2014.
luldozer	2010.	1	1	0	1	
meetfiets	2009.*	41	20	24	10	2013.-2014.
menaissance	2009.*	1	0	0	0	
millenniumgeneratie	2009.*	6	5	5	6	2014.
millenniumstudent	2010.	12	6	1	0	2014.
nagelhuis	2010.	0	0	0	0	
pedopastoor	2009.	8	2	13	2	2014.
poortarts	2009.*	0	0	0	0	
precycleren	2009.	1	0	0	0	
pufmaatje	2010.	1	1	0	0	

recessionista	2009.	37	1	1	1	2014.
scharrelkind	2009.*	4	2	0	0	2014.
schermshrapen	2009.*	1	0	0	0	
schoolbelbaan	2009.*	4	0	3	2	
shishabar	2010.	0	23	3	7	2014.
socialite	2010.*	43	46	62	52	2014.
streelmeisje (sin. tentsletje)	2010.	13	3	1	0	
tentsletje (sin. streelmeisje)	2010.	38	26	23	6	2014.
trilfiets	2009.	6	1	1	1	
trouwplanner (sin. bruilofsplanner, huwelijksplanner)	2010.*	7	7	7	2	2014.
urilift	2010.*	2	7	2	5	2014.
verkeringsagressie	2009.	0	0	0	0	
verwendemutsenbak	2009.	0	0	0	0	
verzaveling	2009.*	1	0	2	0	
vivas	2010.*	24	27	8	10	2014.
vrooi	2009.	0	0	0	0	
wachtverzachter	2009.*	0	0	1	1	2013.-2014.
waxinelichthoudergooier	2010.	4	21	8	36	2014.
wijsbeer	2009.	0	0	0	0	
zalmeffect	2010.*	0	1	1	0	
zonnedief (sin. ecodief)	2009.*	0	0	0	0	

Mediji i tehnologija (2004./2005.)

Neologizam	Godina nastanka	Broj pogodaka				Godine pojavljivanja
		1. godina	2. godina	3. godina	4. godina	
adblogaat	2005.	0	0	0	0	
alcoholslot	2004.*	15	13	18	40	2008.-2014.
asobak	2004.	20	17	13	13	2008.-2010./ 2012. /2014.
blog	2004.*	162	415	1085	1761	2008.-2014.
blogosfeer (sin. blogosphere)	2004.	8	10	85	38	2008.-2014.
blogosphere (sin. blogosfeer)	2004.	1	1	14	2	
bodemlander	2004.*	2	0	0	1	
bruinvislijn	2005.	2	4	0	0	
digibetisering	2004.	0	0	1	0	2010.
georoute	2004.*	156	92	53	100	2008.-2014.
Googlebom	2004.	2	1	2	0	2010.
hermelijntram	2005.*	16	28	14	12	2009.-2014.
horkenlijn	2004.*	3	0	0	0	
hutsfunctie (sin. klutsfunctie)	2005.	1	0	0	0	
iemel	2004.*	4	0	2	2	2008.-2010.
immobot	2004.	0	0	0	0	
jurblogist	2005.	0	0	0	0	
kabelaar	2005.*	135	268	74	184	2009.-2014.
klutsfunctie (sin. hutsfunctie)	2005.	2	0	0	0	
kolibot	2005.	1	0	0	0	
koopsloot	2004.	0	0	0	0	
loopfoon	2004.	0	0	0	0	
mediawijs	2005.*	3	7	13	24	2009.-2014.
mobilofoon	2005.*	126	61	67	48	2009.-2014.
netwerkzoeker	2005.	1	0	0	0	
ornikopter (sin. ornithopter)	2004.	0	0	0	0	2008.-2014.
ornithopter (sin. ornikopter)	2004.*	4	0	4	0	2008.-2012./ 2014.
phishing	2005.*	93	81	118	54	2009.-2014.
podcast	2004.	3	101	304	263	2008.-2014.
qubit	2004.*	2	3	2	7	2009.-2014.
sleurtent	2004.*	113	87	136	167	2008.-2014.

springologie	2005.	1	0	0	0	
stratelliet	2004.	1	0	2	0	
stroomstoter	2004.	1	1	0	3	2009.
technotuigje	2004.	1	0	0	0	
tiplijn	2005.*	33	38	29	12	2009.-2014.
twinsumeren	2005.	0	0	0	0	2009.-2014.
vloggen	2005.	1	3	0	1	2010.-2011./ 2014.
vodcast	2005.	8	37	10	9	2009./ 2011./ 2014.
voipen	2005.*	92	75	95	30	2009.-2014.
woordwapen	2004.	3	0	0	0	

Mediji i tehnologija (2009./2010.)

Neologizam	Godina nastanka	Broj pogodaka				Godine pojavljivanja
		1. godina	2. godina	3. godina	4. godina	
account	2010.*	839	1136	1458	1806	2014.
bricken	2010.*	71	74	91	114	2014.
chathulp	2009.	4	5	2	3	2013.
chipslippertje	2010.	0	0	0	0	
dieselprofiel	2009.	6	0	0	1	2014.
egoglossy	2010.*	5	2	2	0	
espressoboek	2009.	0	0	0	0	2013.
fauto	2009.*	0	0	0	0	2013.-2014.
hacktivisme	2010.*	6	3	14	4	
informinderen	2009.	0	0	0	0	
jailbreak	2010.*	18	21	17	8	2014.
loonmotor	2010.*	1	0	3	0	2014.
magaboek	2009.	6	0	3	0	
mailversatie	2009.	4	0	0	0	
nanobe	2009.	0	0	0	0	
patenttrol	2010.	2	1	3	0	
qurificeren	2010.	0	1	0	0	
rateltikker	2010.*	6	6	2	1	2014.
ruimtekerkhof	2009.	2	0	0	0	
schermlezen	2009.*	0	1	1	1	2014.
schermopathie	2009.	1	0	0	0	
sexting	2010.*	30	14	34	37	2014.
tabletcomputer	2010.*	319	640	571	365	2014.
tetheren	2009.*	1	6	3	2	2013.
torrent	2009.*	1530	1460	1659	1847	2013.-2014.
twilliciteren	2010.	12	1	0	0	
twitteratuur	2009.	5	8	7	4	2013.-2014.
twitterview	2009.	2	0	0	0	
twunchen	2009.	8	1	10	7	2013.-2014.
webinar	2010.	6	4	4	4	2014.

Politika i gospodarstvo (2004./2005.)

Neologizam	Godina nastanka	Broj pogodaka				Godine pojavljivanja
		1. godina	2. godina	3. godina	4. godina	
apologieverbod	2005.	18	7	3	0	
Bargroens	2005.	2	0	0	1	
belastingafdak	2005.	1	0	0	0	
biopiraterij	2005.*	5	0	47	6	2009.-2014.
breekteam	2004.	4	0	0	0	
buddybanken	2005.	1	0	0	0	
burgerpolis	2004.*	2	0	1	0	2009.
cliquetsysteem (sin. kliksysteem)	2005.*	25	10	23	32	2009.-2014.
eigenwoningreserve	2004.*	3	0	4	6	2012.-2013.
Generatiepact	2005.	1096	724	478	176	2009.-2014.
graftoerisme	2005.	0	0	0	0	2009./ 2013.-2014.
jamaicacoalitie	2005.	8	0	0	0	2009.-2010./ 2012.-2013.
kamperbonus	2004.	1	0	0	0	
kliksysteem (sin. clicquetsysteem)	2005.*	8	29	50	23	2009.-2014.
koerserectie	2004.	0	0	0	0	
koninkrijkseiland	2005.*	19	2	0	0	2009.
liberticide	2005.*	3	1	0	0	
Lonsdaler	2005.*	30	26	18	3	2009.-2011.
mollarchie	2004.	1	2	1	1	
niveasyndroom	2005.	1	0	0	0	
olijfboomcoalitie	2004.*	27	5	42	15	2008.-2014.
omzetdrijver	2005.	0	0	2	1	
onttutteling	2004.*	2	0	0	0	
ophokplicht	2005.*	426	525	138	15	2010.-2014.
pluimtechniek	2004.	2	0	0	0	2009.
psefologie	2005.	1	0	0	0	2011./ 2013.
slingerstaat	2004.*	6	0	0	0	
soevereinist	2005.*	16	2	11	2	2009.-2014.
stoplichtcoalitie	2005.*	4	0	2	0	2009.-2010./ 2013.-2014.
terreurtaks	2005.*	0	8	3	0	2012.-2014.
vlaktaks	2005.*	157	43	91	87	2009.-2014.
wentelkrediet	2005.*	16	5	15	4	2009.-2014.
wetstratees	2004.*	8	4	0	4	2008.-2014.

Politika i gospodarstvo (2009./2010.)

Neologizam	Godina nastanka	Broj pogodaka				Godine pojavljivanja
		1. godina	2. godina	3. godina	4. godina	
abklinken	2010.*	1	0	0	0	
afspiegelingsregering	2010.*	29	5	0	0	2014.
artnappen	2010.*	3	1	4	0	2014.
bierbonus	2010.	7	11	14	5	2014.
Bokestijntje	2009.*	24	6	1	6	2014.
doekoecratie	2009.	0	0	0	0	
Edelweissroute	2010.	3	3	0	0	
eersteprijsproduct	2010.*	14	10	15	10	2014.
gedoogregering	2010.	36	25	16	8	2014.
geldicide	2010.	4	1	2	0	
kindnorm	2010.*	1	3	0	0	
knoflookcrisis	2010.	17	3	0	0	
kopvoddentaks	2009.	73	241	75	55	2013.-2014.
obesitaks	2009.	1	13	2	0	2014.
preformateur	2010.*	1048	99	1	0	2014.
rompslompplan	2009.	1	0	1	0	
scheetbelasting	2009.	1	0	0	0	
servitisie	2009.	0	0	0	0	
snelheidsdeken	2010.*	13	19	1	0	
tijgereend	2009.*	2	0	0	0	
watermeloencoalitie	2009.	0	0	0	0	

Znanost i zdravstvo (2004./2005.)

Neologizam	Godina nastanka	Broj pogodaka				Godine pojavljivanja
		1. godina	2. godina	3. godina	4. godina	
anoos	2005.*	0	0	0	1	2009.- 2010./2012.- 2014.
antibel	2004.*	3	0	0	0	
babygas	2004.	0	0	0	0	
bloedvatstut (sin. vatstut)	2004.	1	0	0	0	
Davidsyndroom	2005.	0	0	0	0	
delier	2005.*	5	9	20	23	2009.-2014.
griepsputeninloops- preekuur	2004.	0	0	0	0	
holtezucht	2005.	0	0	0	0	
hormese (sin. hormesis)	2004.*	1	2	22	37	2008.-2014.
hormesis (sin. hormese)	2004.*	3	0	0	0	2008.-2012.
obees	2005.*	24	42	65	57	2009.-2014.
planemo	2004.	1	0	3	0	
twijgbreuk	2005.*	0	0	0	0	
vaatstut (sin. bloedvatstut)	2004.*	2	1	0	0	

Znanost i zdravstvo (2009./2010.)

Neologizam	Godina nastanka	Broj pogodaka				Godine pojavljivanja
		1. godina	2. godina	3. godina	4. godina	
aptameer	2010.	0	0	0	0	
bacterieafdruk	2010.	0	0	0	0	
chemobom	2010.	3	1	0	0	
chondrule	2009.*	0	0	0	0	2013.
darmcondoom (sin. darmkous)	2009.	7	0	0	0	
darmkous (sin. darmcondoom)	2009.	2	0	0	0	
frequentiekam	2009.*	1	0	0	0	
hypnosedatie	2009.	7	0	0	0	
infobesitas	2010.*	22	9	4	7	2014.
kooikoorts	2009.	0	0	0	0	
naaldenbeton	2009.	0	0	0	0	
oepsgebied	2009.*	6	0	1	0	
oorbehoedsmiddel	2010.	10	0	0	0	
orthorexie	2009.	2	0	1	0	
ouderdommigheid	2010.*	0	0	0	0	2014.
relaxpen	2010.	2	0	0	0	
seizoensgriep	2009.*	263	46	37	30	2013.-2014.
spuugkit	2009.	24	1	1	0	
weesmedicijn	2010.*	1	1	3	2	
wintergriep	2009.*	144	24	10	2	2013.-2014.
zwervel	2010.*	0	0	0	0	

Ostalo (2004./2005.)

Neologizam	Godina nastanka	Broj pogodaka				Godine pojavljivanja
		1. godina	2. godina	3. godina	4. godina	
colocatie	2004.*	0	0	0	0	2008./2012.-2014.
cryomeren	2004.	0	1	0	0	2010.-2014.
culturelitair	2004.	0	0	0	0	
demikini	2004.	2	0	0	0	2011.
dissen	2005.*	26	35	54	56	2009.-2014.
Eurabier	2004.	1	0	0	0	2011.
fruitgedreven	2005.	6	7	17	11	2009.-2013.
gaptas	2005.*	0	0	0	0	2012.
geenling	2004.	1	0	0	4	
grenslatje	2004.	0	0	0	0	
grijsdenken	2005.	2	0	0	0	
houwtouw	2004.	1	2	6	4	2008.-2009./2011.-2014.
huldebiet (sin. mondegreen)	2004.	0	8	0	2	2008./2010.-2014.
klapkogel	2004.	7	1	1	0	
lapgitaar	2005.*	0	0	0	0	
légumaise	2005.	4	11	7	2	2009.-2014.
minimiseren	2005.*	0	0	1	0	2012.-2013.
mondegreen (sin. huldebiet)	2004.*	0	5	0	5	2008.-2010.
naveltruitje	2004.*	20	10	9	9	2009.-2014.
nelsonkap	2005.	1	0	0	0	
notioneel	2005.*	136	301	288	598	2009.-2014.
onplatbaar	2005.	0	0	0	0	
opblaastaal	2004.	1	0	0	0	
overstompeld	2004.	0	0	0	0	
pieploos	2005.	3	0	1	0	
plofpaling	2004.	6	0	0	0	
potserig	2005.	1	0	1	0	
prijskrachtig	2004.	6	1	11	1	2010./2014.
reggaeton	2005.*	29	161	15	30	2009.-2014.
rimpelbloot	2004.	2	0	0	0	2009.
rompertje	2004.*	60	56	97	103	2008.-2014.
rompol	2005.	2	1	0	0	

schoenzoeker (sin. spum)	2004.	0	0	0	0	
securiseren	2005.*	1	0	0	4	2010.
snus	2004.	3	2	7	9	2008.-2014.
soortistisch	2004.*	0	0	0	0	
spookrichting	2004.	5	0	0	0	2009.
sportfles	2005.*	0	0	0	0	
spum (sin. schoenzoeker)	2004.	1	0	0	0	
spurei	2004.	0	0	0	0	
spurtwapen	2005.*	1	0	2	5	2009.-2014.
stalplaat	2005.*	6	12	39	25	2009.-2014.
stoemelings	2004.*	6	12	6	23	2008.-2014.
stuifkoe	2005.	0	0	0	0	
sudoku	2005.*	80	120	96	53	2009.-2014.
tepelschild	2004.	5	0	0	0	
terreurtas	2005.*	2	0	0	0	
vandalestreek	2005.*	0	0	0	0	2009.
veerschoen	2004.	1	0	0	0	
vetlegerig	2005.	1	0	0	0	
vriespect	2004.	1	0	0	0	
woordinfectie	2005.	9	0	0	0	
zinstichten	2005.*	1	0	0	0	

Ostalo (2009./2010.)

Neologizam	Godina nastanka	Broj pogodaka				Godine pojavljivanja
		1. godina	2. godina	3. godina	4. godina	
balansbandje	2010.	16	5	0	0	
Bavariameisje	2010.	10	2	0	0	
billemaantje	2009.	5	1	0	12	2013.
blurbtekst	2010.*	1	1	1	2	
bonenkaas	2010.	1	1	0	0	
bossabal (sin. bossabal)	2009.*	0	0	0	0	2014.
bossabal (sin. bossabal)	2009.*	7	3	1	3	2013.-2014.
dubbelduppie	2009.*	0	0	3	0	
ferryvlucht	2010.	12	0	0	0	2014.
fluisterbehang	2009.*	2	0	0	0	
fluover	2009.	1	0	0	0	
glijsbaan	2010.*	4	1	0	0	
haagraam	2009.	3	0	0	0	
halfaloog	2010.	0	0	0	0	
kiwibes	2009.*	24	14	5	10	2013.-2014.
kroeskopwoord	2009.*	2	0	0	1	2013.-2014.
lipogramboek	2009.	0	0	0	0	
lustblusser	2009.	0	0	0	0	
marcelleke	2010.*	56	58	43	25	2014.
mastonderzoek	2009.	2	1	0	3	2013.
memopauze	2009.*	0	0	0	0	
mongolendriehoek	2010.	0	1	0	0	
nillies	2010.*	11	5	8	4	2014.
octopusvoorspelling	2010.	3	0	0	0	
okselvijver	2009.*	8	11	10	12	2013.-2014.
pannavoetbal	2009.*	20	17	15	6	2013.-2014.
prethanataal	2010.	1	0	0	0	
resomeren	2010.	5	17	0	4	2014.
schoudercello	2009.*	2	6	1	2	2014.
sofapatat	2010.*	1	0	0	0	2014.
sportelen	2009.*	53	25	16	77	2013.-2014.
steiltang (sin. stijltang)	2009.*	0	1	1	3	2013.-2014.
stiftdichten	2010.	3	3	0	0	
stijltang (sin. steiltang)	2009.*	30	35	31	21	2013.-2014.

synoniet	2010.	0	0	0	0	
tarwevlees	2010.	2	3	0	0	
teenschoen	2009.*	3	0	3	0	2014.
traprepliek	2009.	0	0	0	0	
trikini	2010.*	0	2	0	0	2014.
tweedehandsrook	2009.*	3	5	1	6	2013.-2014.
vuvuzela	2009.*	90	777	43	30	2013.-2014.
waveboard	2010.*	13	5	9	0	
wegwee	2009.	0	1	1	0	
wonderbroek	2009.*	5	0	0	0	